

Prezidentūros tarnautojų paskyrimai sukėlė sumaištį

Vilnius, gegužės 12 d. (BNS) — Pirmadienį prezidentūroje susitikime su Lietuvos sporto departamento bei sporto organizacijų vadovais buvo pristatytas kol kas dar formaliai nepaskirtas prezidento atstovas ryšiams su sporto organizacijomis Remigijus Gaška.

Vienas to susitikimo dalyvių sakė, kad būsimasis paskyrimas „tarp olimpiečių sukėlė lengvą šoką“.

R. Gaška Lietuvos sporto visuomenėje neigiamai pagarsėjo prieš porą metų, kai dirbo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atašė Atlanto olimpiadoje. Pasak šaltinių sporto visuomenėje, tuomet jis išvėlė į smarkų konfliktą su Lietuvos krepšininkais. R. Gaškos veikla apibūdinama, kaip „be galo įžūli“ tuometinės krepšinio rinktinės trenerio Vlado Garasto atžvilgiu.

Kad krepšininkai nesutarė su tuometinio LTOK atašė Atlantoje, neneigia ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas, kuris kadenciją baigusio prezidento Algirdo Brazausko komandoje dirbo tose pačiose pareigose, tačiau išsamiu tų nesutarimų A. Poviliūnas nekommentavo, teigė, kad tik girdėjo apie juos.

Žinau tokių atsiliepimų, ir j mane kreipėsi, kad jie nenorėtų su tuo žmogumi dirbti“, BNS sakė LTOK prezidentas. Tačiau jis linkęs manyti, kad nesutarimai galėjo kilti dėl emocinės įtampos Olimpinės žaidynės.

Pats R. Gaška kol kas neigia, kad jam pasiūlytos atstovo ryšiams su sporto visuomenės pareigos. „Su V. Adamkumi dirbu jau 40 metų ir esu pasiruošęs ir toliau jam padėti, jei jis manęs paprašys, tačiau kol kas tokio posto aš neužimu“, sakė R. Gaška.

Paklaustas apie skeptišką sporto visuomenės atstovų poziciją jį, R. Gaška atsakė, jog

„kiekvienas turi savo nuomonę“, tačiau pridūrė nenoris kalbėti hipotetiškai.

JAV lietuvis R. Gaška buvo prezidento V. Adamkaus rinkimų štabo narys ir kurį laiką koordinavo centrinio štabo ryšius su regioninėmis atstovybėmis. Vėliau jis intensyviai siekė tapti prezidento V. Adamkaus raštines vedėju, o nepaskirtas į šį postą, ištraukė į kito išėjimo atstovo Lino Kojelio suburtą komandą.

Vasario mėnesį ši grupė įsikūrė tuomet dar nepardėjusio eiti pareigų prezidento V. Adamkaus rezidencijoje Sierakausko gatvėje ir mėgino kurti alternatyvią komandą oficialiai prezidento paskirtajai V. Adamkui tuomet ryžtingai atsisirbo nuo tos grupės veiklos.

Po išrinkimo prezidentas yra teigęs, kad be vyriausiojo patarėjo ir seno V. Adamkaus bendražygio Raimundo Mielio prezidentūroje daugiau užsienio lietuvių nebus. BNS žiniomis, darbui prezidentūroje ruošiasi ir kitas L. Kojelio grupėje tuomet dalyvavęs žmogus — buvęs kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys, kuris buvo minimas tarp kandidatų užimti švietimo ir mokslo ministro postą, tačiau tam nepritarė premjeras Gediminas Vagnorius.

Prezidento vyriausiojo patarėjo remiamam D. Kuoliui turėtų būti pasiūlyta patarėjo švietimui, mokslui ir kultūrai vieta. Tačiau pats D. Kuolys norėtų būti patarėju vidaus politikos klausimais ir be švietimo bei kultūros taip pat kuruoti socialinę veiklą, ryšius su globos organizacijomis, patarinėti prezidentui religijos, savivaldos klausimais.

Su tokių didelių igaliojimų D. Kuoliui suteikimu nesutinka kiti prezidento patarėjai ir padėjėjai, atliekantys panašias funkcijas.

Ryšėja nesutarimai socialdemokratų partijoje

Vilnius, gegužės 11 d. (BNS-Elta) — Lietuvos socialdemokratų partijos vadovams tarpusavy nesutarimai, juos gali pakeisti jaunesni politikai.

Pirmadienį spaudos konferencijoje Seimo socialdemokratų

ratų frakcijos narys Rolandas Zuozas tvirtino, kad tarybos sprendimas nušalinti frakcijos seniūno pavaduotoją Rimantą Dagį nepripažįsta partijos vienybės. „Tai, kas įvyko tarybos posėdyje, vertinu kaip sudoriją su vienu iš partijos lyderių R. Dagiu“, kalbėjo parlamentarai.

Frakcijos vadovybę skirianči Socialdemokratų partijos taryba šeštadienį balsavo už R. Dagio nušalinimą nuo frakcijos seniūno pavaduotojo pareigų. Už tai balsavo 30 tarybos narių. Prieš buvo 25 ir 5 susilaikė. Nauju seniūno pavaduotoju išrinktas Seimo narys Juozas Olekas.

R. Zuozas teigia, kad kito socialdemokrato Vytenio Andriukaitio pareiškimai, neva R. Dagys atstaudytas dėl pernelyg didelio darbo krūvio, yra „didelis melas ir neteisybė“, o partijos pirmininkas ir frakcijos seniūnas Aloyzas Sakalas tarybos posėdyje „aiškiai pareiškė — arba aš, arba R. Dagys“. Daugelis pasidavė A. Sakalo spaudimui, teigė R. Zuozas.

R. Zuozas įsitikinęs, kad jei socialdemokratų vadovai — A. Sakalas, V. Andriukaitis, J.

Antradienį įvykusioje spaudos konferencijoje Lietuvos susisiekimo viceministras Algirdas Šakalys pareiškė, jog valstybinę bendrovę „Lietuvos avialinijos“ (LAL) ketinama privatizuoti. Strateginiam investuotojui bus parduota 49 proc. akcijų. Pirmoji privatizavimo banga tęsis iki 2000 metų, o tolesnis LAL likimas bus susijęs su Lietuvos integracija į Europos Sąjungą. „Pilnas Lietuvos avialinijų privatizavimas būtų logiškas tik tuomet, kai Lietuva taps ES nare“, kalbėjo A. Šakalys. LAL komercijos departamento direktorius Romualdas Gegždas teigė, jog, stebint kaimyninių valstybių patirtį, paaiškėjo, kad pelningomis, kaip žadėjo investuotojai, netapo nei Latvijos, nei Estijos oro bendrovės, o Čekijoje ir Vengrijoje nesulaukta žadėtų investicijų. „Mes norime, kad naujas kapitalas sustiprintų LAL pozicijas rinkoje, vien tik pardavimas mums nėra svarbu“, sakė susisiekimo viceministras.

Nuotr.: (Iš kairės) LAL bendrovės komercijos direktorius Romualdas Gegždas, bendrovės generalinis direktorius Stanislovas Jarmalavičius ir susisiekimo viceministras Algirdas Šakalys spaudos konferencijoje. (Elta)

Lietuva vienodai bus atlaidi ir JAV, ir Rusijai

Maskva, gegužės 12 d. (BNS) — Interviu savaitraščiui „Moskovskije novosti“ Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pareiškė, kad Lietuva laiko save Europos valstybe ir ketina visus savo veiksmus „oficialiai derinti“ su kitomis žemyno valstybėmis, taigi, užsienio politikoje santykiams su JAV ir Rusija ketina skirti vienodą dėmesį.

Pasak prezidento, JAV „taip pat dalyvaus šiame procese“.

Drauge V. Adamkus pažymėjo neketinąs Jungtinėms Valstijoms skirti „kokio nors specifinio dėmesio“. Vašingtonui „bus skirta dėmesio tiek, kiek, pavyzdžiui, mūsų rytinei kaimynei, tai yra demokratinei Rusijai“, pabrėžė Lietuvos prezidentas.

Atsakydamas į klausimą, kodėl Lietuva nepriėmė praėjusį rudenį Maskvos pasiūlytą saugumo garantiją, o patvirtino sieksianti narystės NATO, Lietuvos prezidentas Rusijos siūlymą pavadino „deklaratyviu“. Pasak V. Adamkaus, buvo „neaišku, kaip tai gali būti įgyvendinta“.

NATO, V. Adamkus vertinimu, siūlo visiškai kitą kelią.

Žemės pirkėjai gaus valstybės kompensacijas

Vilnius, gegužės 12 d. (Elta) — Antradienį Seimas priėmė įstatymą, kuriame pripažino, kad iš valstybės biudžeto nebuvo skirta reikiamo lėšų kiekio piliečiams kompensacijai už žemę, mišką ir vandens telkinius sumokėti. Dėl to susidarė valstybės vidaus skola piliečiams — 219 mln. litų. Šią sumą Seimas naujame dokumente pripažino valstybės vidaus skola.

Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkė Elvyra Kunevičienė sakė, kad valstybės išpareigojimai už val-

stybes išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius iki 1997 m. nebuvo visiškai įvykdomi. Todėl priimtu dokumentu pripažintas valstybės įsipareigojimas buvusiems savininkams, kuris liko iki 1997 metų.

Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkės teigimu, nuo 1997 m. biudžete tam skiriama pakankamai pinigų — praėjusiais metais skirta 45 mln. litų. Netrukus, pasak jos, planuojama priimti naują įstatymą, kuriame bus nustatyta, per kiek laiko galutinai turi būti atsiskaityta su piliečiais.

Vyriausybei suteikiama teisė, pasak E. Kunevičienės, paskolinti 219 mln. litų ir užmokėti kompensacijas, kurių jie negavo per 7 metus. Vyriausybė iki rugsėjo mėnesio turės informuoti Seimą apie naujojo įstatymo įgyvendinimą.

„Tai procesas, kuriame dalyvauja visos Europos tautos, o tai garantuoja saugumą visam žemynui“, pabrėžė jis.

Kalbėdamas apie rusakalbių gyventojų teises Baltijos valstybėse, prezidentas pažymėjo, kad „padėtis dėl tautinių mažumų teisių Lietuvoje skiriasi nuo padėties Latvijoje ir galbūt net Estijoje“.

Pripažinęs, jog įvykiai kaimyninėje Latvijoje „pastaruoju metu rutuliojasi labai sudėtingai“, V. Adamkus pabrėžė, kad mėginti „juos paveikti reikėtų ne sankcijomis, ne blokadomis, o diplomatinio keliu“.

„Tikiuosi, kad tarp Rusijos ir Latvijos iškilę sunkumai bus sureguliuoti savitarpiai priimtinais sąlygomis“, sakė Lietuvos prezidentas.

Kaip patekti į Europos Sąjungos „priimamąjį“?

Vilnius, gegužės 11 d. (Elta) — Lietuva, siekianti jau šiemet būti pakviesta derybų dėl narystės Europos Sąjungoje, ketina aktyviau propaguoti užsienyje savo ekonominius pasiekimus, spartinti privatizavimą bei teisės aktų harmonizavimą. Kvietimo derėtis strategija buvo svarstoma pirmadienį Seime vykusiame Europos reikalų komiteto posėdyje.

Užsienio reikalų viceministro Algimanto Rimkūno teigimu, Lietuva savo tikslams pasiekti remsis tais pačiais metodais, kuriuos naudojo ir 1997 m. pabaigoje, teiks ES valstybėms naujausius statistinius duomenis. Tuo pat metu bus atsižvelgiama į besikeičiančią ES plėtros strategiją, ketinama plėsti ryšius su 1998 m. pabaigoje ES pirminkausiančia Austrija.

Diplomatai pripažįsta, jog iki šiol, nėra gauta jokios patikimos informacijos apie galimą Lietuvos kvietimą ar nekvietimą deryboms dėl narystės, tačiau pastebi, kad kai kuri gaunama informacija nėra labai optimistinė. Baiminamasi, kad Austrija kvies deryboms geografiškai sau artimesnes valstybes.

Viceministro teigimu, viena pagrindinių ES plėtros šalininkų — Vokietija — šiuo metu užsiėmusi „euro“ (Europos valiuta) įvedimo bei Europos centrinio banko vadovo paskyrimo problemomis, todėl ji šiek tiek nusisalinusi nuo plėtros proceso. Lietuva ketina aktyviai siekti Vokietijos pritarimo savo tikslams.

Paramos Lietuvos sieksiams tikimasi ir iš Skandinavijos valstybių, kurios, anot A. Rimkūno, turi stiprią politinę motyvą matyti mūsų ES. Pietų Europos valstybėms ketinama aiškinti ne tik Lietuvos pasiekimus, tačiau ir tai, kad Lietuva nesitaiko į šioms valstybėms tenkančius ES struktūrinių fondų pinigų.

Diplomatai sutaria, kad didelę svarbą turės tai, kaip Lietuva atliks priimtus įsipareigojimus dėl stambių objektų privatizavimo. Nemenką reikšmę gali turėti ir Ignalinos atominės elektrinės uždarymo klausimo sprendimas.

Ministro pirmininko patarėjas užsienio politikos klausimais Petras Auštrevičius įsitikinęs, kad Lietuva yra priartėjusi prie Europos Sąjungos, kurios nebuvo pakviestos deryboms, tačiau yra geriausiai joms pa-

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, Belpa, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Londonas. Didžioji Britanija antradienį nedviprasmiškai pareiškė, kad Europos Sąjunga (ES) sugriežtino politiką dėl Indijos branduolinių sprogdomų, kurie „nustebino ir papiktino“ visą 15 valstybių grupę. Britanija, šiuo metu pirmininkaujanti ES, yra atsakinga už oficialią reakciją į įvykius. Jaunesnysis UR ministras Derek Fatchett plačiau nekalbėjo apie veiksmus, kurių gali griebtis ES, tačiau aiškiai pasakė, kad Britanija neįsaldys humanitarinės pagalbos, nes tada už sprendimą, kurį priėmė Indijos valdžia, būtų nubaustas pažeidžiamiausias visuomenės sluoksnius. ES „dirbs labai intensyviai“, ragindama Indiją ir jos didžiausią priešininką Pakistaną pasirašyti Visuotinę branduolinių bandymų draudimo sutartį ir Branduolinių ginklų neplatinto sutartį.

Tokyo. Seisminės bangos, pasisklidusios po Indijoje įvykdytų požeminių branduolinių bandymų, rodo, kad sprogimo galingumas buvo didesnis negu 15 kilotonų bombos, kuri per II pasaulinį karą buvo numesta ant Japonijos miesto Hirosimos, antradienį pranešė Tokyo universiteto Žemės drebejimų tyrimų institutas. Sprogimo sukeltos seisminės bangos prilygo bangoms, kurias sukelia 4.9 balo stiprumo žemės drebejimas. Buvo užfiksuotas tik vienas seisminių bangų atplūdis, trukęs apie 10 sekundžių, o tai rodo, kad trys bandymai, apie kuriuos pranešė Indija, galėjo būti įvykdyti vienu metu.

Singapūras. Indija antradienį išsilaikė užsienio valstybių priekaištų dėl pirmadienį įvykdytų požeminių branduolinių bandymų. Priešiška nusiteikęs Pakistanas perspėjo pradėsias naujas ginklavimosi varžbas Indostano pusiasalyje, o JAV bei Japonija galvoja imtis veiksmų prieš Indiją. JAV prezidentą Bill Clinton šie bandymai „giliai sujaudino“, ir Indijai bus pareikštas oficialus diplomatinis protestas, pranešė Baltųjų Rūmų sekretorius spaudai Mike McCurri. Nuo branduolinio karo nukentėjusi Japonija pasmerkę bandymus Indijoje ir pareiškė, kad svarsto galimybę nubausti Delį ir imtis prieš jį ekonominį sankcijų. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan pareiškė „giliai apgailestaujęs“, kad branduolinių bandymais buvo pažeistas „de facto moratoriumas“, kurį numato 1996 m. patvirtinta Visuotinė branduolinių bandymų draudimo sutartis. Australijos UR ministras Alexander Downer pažadėjo pareikšti Indijai griežtą diplomatinį protestą ir atšaukti konsultacijų aukšto rango diplomatinį pareigūną. Vokietijos UR ministras Klaus Kinkel bandymus pavadino tarptautinių pastangų vykdyti visuotinę nusiginklavimą atstūmimu.

Maskva. Jeigu Rusijos parlamentas netrukus patvirtins antrąją Strateginę puolamosios ginkluotės mažinimo sutartį („SGMS-2“), Rusija ir JAV tučiuojau pradės rengti „SGMS-3“, pareiškė Rusijos prezidentas Boris Jelcin. Šiuo atveju, pasak jo, strateginis branduolinis ginklas gali būti dar labiau sumažintas — „maždaug du, net tris kartus, o tai labai, labai svarbu“. B. Jelcin griežtai paneigė, kad Rusija prekiauja branduoliniais ginklais, branduolinėmis technologijomis. Pasak jo, nepasitvirtino gandai, neva buvo parduota branduolinių ginklų arba technologijų Vokietijai ir Iranui.

Pristina. JAV pasiuntiniai Richard Holbrooke ir Robert Gelbard antradienį surengė derybas su Kosovo etninio albanų vadovu Ibrahim Rugova. Į Kosovą jie atvyko iš Belgrado, kur pirmadienį vedė derybas su Jugoslavijos prezidentu Slobodan Milošević, vis dar nesutinkančiu leisti užsieniui tarpininkauti derybose su Kosovo albanais. R. Holbrooke pareiškė, kad serbai ir albanai nesutaria, kaip padaryti galą smurtui Serbijos provincijoje, kur nuo vasario pabaigos žuvo daugiau kaip 150 žmonių. R. Holbrooke, kuris tarpininkavo 1995 m. Bosnijos taikos sutartį, nuo praėjusio šeštadienio važinėjo po Jugoslaviją ir Albaniją, siekdamas padaryti galą mušiams Kosove ir užkirsti kelią karo plitimui Balkanų regione. Kosovo provincijoje gyvena 90 proc. albanų. 1989 m. S. Milošević panaikino plačią šios provincijos autonomiją, teigdamas siekiant apginti serbų mažumą.

Manila. Filipinų prezidento rinkimuose žymiai pirmauja viceprezidentas Joseph Estrada, rodo pradiniai balsų skaičiavimo rezultatai. Galutinių pirmadienį vykusių rinkimų rezultatų laukiama tik po 2 savaites. J. Estrada ištisus mėnesius persekiojo tvirtinimai, neva dėl savo „spalvingos“ praeities jis yra netinkamas prezidento pareigoms. Tačiau jis teigė per pusmetį įrodysiant, kad priešrinkininkai klysta. Pasak AP, iš pirmo žvilgsnio galima J. Estrada pergale neatrodo žluginanti. Buvęs kino žvaigždė anksčiau buvo išmestas iš kolegijos. Jis atmeta kaltinimus dėl praeities lėbavimo bei lošimo ir teigia deramai išlaikęs kelis savo vaikus, gimusius ne jo žmonai.

Ryga. Pirmadienį Latvijos Seimas per paskutinį Baudžiamojo kodekso projekto svarstymą nusprendė palikti respublikoje mirties bausmę. Prieš balsavimą vyko ilgos diskusijos. Deputatai, ragindami palikti mirties bausmę, rėmėsi visuomenės nuomonės apklausomis, per kurias 80 proc. Latvijos gyventojų buvo už tai, kad aukščiausia bausmė būtų palikta.

Vokietijos TV pranešė, kad Didžiosios Britanijos istorikas, kurį pasamdė didžiausios Vokietijos komercinės bankas „Deutsche Bank AG“, patvirtino, kad auksas laikomas šiame banke yra II pasaulinio karo metais pagrobtas žydų auksas. Istoriško teigimu, apie 600 kg auksą į šį banką pateko iš Reichsbanko, karo metų centrinio Vokietijos banko.

siruosius iš 5 nepakviestųjų. Pasak jo, konkurencija tarp nepakviestųjų yra didelė, o atotrūkis auga, tad tikimasi, jog Lietuvai neteks laukti, kol bus pakviestos ir likusios 5 valstybės.

KALENDORIUS

Gegužės 13 d.: Servacijus, Imelda, Robertas, Glicerija, Alyvė.

Gegužės 14 d.: Motiejus, Bonifacas, Gintaras, Milda.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LIETUVOJE SVARSTYTOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ VEIKLOS PROBLEMS

Š.m. kovo 3 d. Lietuvos Respublikos ir JAV LB atstovų komisijos posėdyje, Vilniuje, buvo svarstomi Lietuvos jaunimo organizacijų reikalai. Posėdyje dalyvavo uniformuoti Lietuvos Skautijos tarybos pirm. Metciovos Raštikis, jo pavaduotoja Vyriausioji skautininkė Ilona Vitkauskienė ir Ateitininkų federacijos atstovai. Čia pateikiame buvusio

LSS Tarybos ir Pirmios pirmininko v.s. fil. Kęstučio Jeciaus pranešimą, kurį posėdyje perskaitė v.s. fil. Liūda Rugienienė. Kitose „Skautybės kelio“ laidose spausdinsime Lietuvos Skautijai atstovavusių asmenų pranešimus. Dėkome sesei Liūdai už spaudai paruoštą ir pateiktą medžiagą.

Red.

LIETUVIŠKOJI SKAUTYBĖ

Pranešimas LR Seimo ir LB komisijai

Kas yra skautybė/ skautavimas

Jaunimo auklėjimas visais amžiais buvo ir tebėra svarbus uždavinys ir kartu sunkus darbas. Visada buvo pasigendama praktiškos auklėjimo sistemos ir metodikos, kuri atliktų pilnutinio ugdymo uždavinius, patrauktų jaunumą ir jį sužadėtų. Skautybė/ skautavimas atlieka tą uždavinį.

Skautybė yra kova dėl tobulo žmogaus. Tobulas skautavimas yra pasiekiamas, jei visi gerai pažįsta, tinkamai supranta ir nuolat išgyvendina Baden Powell nuostatus skautiškojo auklėjimo pagrindus.

Skautybės pradžia

Skautybė formaliai prasidėjo Anglijoje 1907 m. Ji greit paplito pasaulyje. Lordas Robert Baden Powell įkūrė skautybę.

Lordas Baden Powell buvo Anglijos karys, komandiruotas po visas Anglijos teritorijas. Jis dalyvavo ir vadovavo įvairiuose mūšiuose, ypač Pietų Afrikoje. 1889-1900 m. Pietų Afrikoje būrai buvo apsupę anglų Mafekingo miestą. Miesto kariuomenės vadu buvo pulkininkas Robert Baden Powell. Laimėti mūšiai — vadovui reikalingos žinios. Surinkti žinias gali beveik bet kas, jei yra gerai paruoštas. Kadangi truko pajėgų suaugusių, pulk. Baden Powell iš miesto kariuomenės sudarė žvalgų/skautų kuopą. Siek tiek pamokyti berniukai suvaidino labai svarbų vaidmenį Mafekingo miesto gynyboje. Jie parodė savo sumanumą ir drąsumą, atlikdami įvairias pareigas, dažnai pavaduodami suaugusius. Reikia pabrėžti, kad pulk. Baden Powell ta berniukų kuopa pasitiko.

Grįžęs į Angliją generolo laipsniu, jis savo patirties Mafekingo neužmiršo. Tuo metu buvo daug pasimetusių jaunų žmonių. Jis pasiūlydavo paverkti tuos jaunuolius ir paverkti juos pilnutiniais dorais piliečiais. 1907 m. jis surengė bandomąją stovyklą Brownsea saloje. Joje dalyvavo 22 berniukai, parinkti iš įvairių luomų ir gyvenimo sąlygų. Stovykla buvo labai sėkminga. Kas toje stovykloje vyko, kad pasisekė? Stovykloje buvo naudojamas skiltis sistema. Skiltis, tai nedidelis vienetas, kuriam vadovauja vienas skilties narių. Kiekvienas dalyvis turėjo pareigas ir pilną vyresnių vadovų pasitikinimą. Stovyklos programai

Baden Powell pritaikė senovės riterių principus. Jis sukūrė skautiško darbo sistemą, 10 skautų įstatų, programos patyrimo laipsnius, uniformą, tarnybinius ir garbės ženklus, papročius ir organizacinę santvarką. Riteriškas, uždutis, pasitikėjimas ir atsakomybė sužadėjo stovyklautojus; jie, bei jų vadovai, grįžę į savo gyvenvietes pradėjo plėsti skautavimą.

1908 m. Baden Powell išleido knygą „Skautybė berniukams“, kuri buvo labai palankiai priimta. Knyga, išversta į įvairias kalbas paplito po visą pasaulį. Knyga tebe naudojama šiandien, su mažais pakeitimais pritaikant prie gyvenimo sąlygų. Skautavimas nėra vien berniukų programa, jau 1909 m. parade žygiavo ir skautės. Kalbant apie skautavimą žodis visur naudojamas žodis skautas. Žodis apima berniukus ir mergaites, vyrus ir moteris. Tikslas tas pats, programos mažai skiriasi.

Skautybė greitai plito pasaulyje. 1922 m. buvo daugiau negu vienas milijonas skautų 31-je valstybėse.

Skautybė Lietuvoje

Lietuviai skautauti pradėjo Rusijoje, dar prieš revoliuciją, įvairiuose miestuose. Grįžę į Lietuvą Rusijoje buvę lietuviai skautai tęsė savo skautavimą. Pirmas skautų vienetas susikūrė 1918 m. Vilniaus lietuvių gimnazijoje, kurios direktorium buvo Mykolas Biržiška. Draugovė sukūrė iš dviejų mergaičių ir 10 berniukų Lietuvos skautų pirmūnas Petras Jurgela. Jis savo skautavimą pradėjo Rusijoje. 1919 m. Lietuvoje jau buvo 40 skautų ir 80 skautų. Tarp 1917-tų ir 1940-tų arti 100,000 lietuvių vyrų ir moterų perėjo skautiųjų eiles. Po to jie reikėsi įvairiose kultūrinio ir visuomeninio darbo srityse. Jie pasiūlydavo sumanumą ir drąsumą, pasiūlydavo idėjiniam darbiui ir pagarbą bei pagalbą artimui. Skautybė Lietuvoje išaugino visą eilę tautinių didvyrių, karžygių ir visuomenės veikėjų.

Nuo 1918 m. Lietuvos jaunimui turėjo sąlygas auklėti pagal skautybės įkūrėjo Lordo Baden Powell skautavimo idėją. Nuo 1940-tų iki 1989-tų m. skautavimas Lietuvoje buvo uždraustas abiejų okupantų — Sovietų Sąjungos ir nacinės Vokietijos.

Reikia pabrėžti, kad skautavimas ugdė pilnutinę lietuvišką asmenybę. Visa tai iš-

Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB atstovų komisijoje, svarstiusioje Lietuvos jaunimo organizacijų reikalus, dalyvavo (iš k.) komisijos pirm. v.s. fil. Liūda Rugienienė (JAV) ir Lietuvos Skautijos atstovai — Tarybos pirm. Metciovos Raštikis ir Vyriausioji skautininkė Ilona Vitkauskienė.

Nuotr. Algio Rugieniaus

reikiama skautybės principais, kaip: šūkiu DIEVUI, TĖVYNEI IR ARTIMUI, skautų įstatais ir įžodžiu. Pilnutinė lietuviška asmenybė ugdoma: 1. Asmens būdo lavinimu.

2. Sveikatingumo puoselėjimu.

3. Praktiško kūrybingumo skatinimu.

4. Idealiu tarnauti kitiems.

Skautavimo tikslas apibūdinti ir taip, būtent: auklėti lietuvių jaunimą tapti:

1. Religiniais savo tikėjimo nariais.

2. Dorais, kilnios dvasios, tvirtos būdo sveikais žmonėmis.

3. Samoningais lietuviams.

4. Naudingais piliečiais.

Skautiškoje sistemoje jaunuolis auklėjamas tapti savitoviu asmeniu, sugebantiu veikti grupėje ir visuomenėje.

Skautybė nėra politinė ar partinė organizacija. Tačiau suaugę skautai ir vadovai, kaip pavieniai asmenys, gali priklausyti politinėms partijoms ir veikti politikoje.

Veiklos pagrindai

Pasiekti tikslus — skautybėje naudojama skiltis sistema. Skiltis sistemos tikslas — suteikti tikrosios atsakomybės jausmą kiek galima didesniai skautų skaičiui. Skiltis yra maža grupelė skautų, tarp 6 ir 10, kuriai vadovauja visų skilties narių išrinktas vadovas/skiltininkas. Kodėl tik 6 ar 10. Patirtis įrodė, kad to amžiaus vadovas sugeba vadovauti tik tokio dydžio grupei. Kiekvienas skilties narys apsiima pareigas: paskiltininko, išdinininko, ūkio vedėjo ir kt. Tokiu būdu kiekvienas skilties narys gauna progą išmokti vadovauti, pajusti atsakomybę, sąžiningai atlikti pavestas pareigas ir tarnauti kitiems. Skiltys pareigų terminas nustatomas vieneto vadovybės. Tokiu būdu kiekvienas gauna progą pasireikšti įvairiose pareigose.

Kiekviena organizacija turi taisyklės, nurodancias kaip narys turi elgtis, ką jis turi daryti, kad būtų tikras tos organizacijos narys. Skautavimo taisyklės yra skautų įstatai, skauto įžodis, šūkis, pošūkis, papročiai ir skautų įsakymai.

Šios taisyklės yra pagrindas skautiškos veiklos. Taisyklės buvo sukurto Baden Powell 1907 m. Visos jos siejasi, kad išlavintus skauto pilnutinę asmenybę. Be paaiškinimų pristatant minimas skautybės taisykles:

Skauto įstatai

1. Skautas tiesus ir laikosi savo žodžio.

2. Skautas ištikimas Dievui ir Tėvynei.

3. Skautas naudingas ir padeda artimui.

4. Skautas draugas savo artimui ir broliis kitam skautui.

5. Skautas mandagus ir riteriškas.

6. Skautas gamtos draugas.

7. Skautas klusnus savo tė-

vams ir vyresnybei.

8. Skautas linksmas, susivaldo ir nenustoja vilties.

9. Skautas taupus.

10. Skautas blaivus ir skaitus savo mintyse, žodžiuose ir veiksmuose.

Geležinis įstatas

Skautas sąžiningai atlieka visas savo pareigas.

Įžodis

Brangindamas savo garbę, aš pasižadą stengtis tarnauti Dievui ir Tėvynei, padėti artimui ir vykdyti skautų įstatus.

Šūkis

DIEVUI, TĖVYNEI IR ARTIMUI

Pošūkis

BUDEKI

Skautų papročiai

Kasdieninis geras darbelis.

Skautas stengiasi kuo daugiau būti gamtoje ir ją pažinti.

Skautas nuolat stengiasi išmokyti ką nors naudingo.

Skautų įsakymai

1. Nelauk iš kitų nieko, bet visada duok pats ką gali.

2. Gyvenk Tėvynei ir žmonijai ir būk gamtos ir gyvulių draugas.

3. Būk riteris, neturtingųjų ir silpnųjų gynėjas ir tiesaus kelio sekėjas.

4. Stiprink savo kūną ir sielą ir šviesk protą.

5. Tebūnie tavo valia kaip templė tampriai įtempta.

6. Sek skautų patarimą šv. Jurgį: naikink pikta pasaulyje, o pirmiausia pačiame savyje.

7. Tebūnie tavo pirmoji mintis apie kitus, o tik antroji apie save.

8. Auk į viršų kaip galingas ažuolas, bet nesilenk žemyn kaip verkšleną gluosnis.

9. Būk rytojų geresnis, negu šiandien esi ir vakar buvai.

10. Turėk Dievą širdy ir atmintį savo pošūkiu — BUDEKI

Šios taisyklės tinka visiems: skautams, vadovams ir vadovybėms. Gaila, kad ne kiekvienas yra išsamones šias taisykles ir jomis gyvena. Tai labai paprasta gyvenimo filosofija, nesvarbu kur bebūtum, ar veiktum. Skautybės principai ir taisyklės turi persunkti į visą tavo gyvenimą, ne tik skautaujant. Visam tam reikalingi konkretūs darbai, o ne kalbos.

Apie skautišką veiklą galima daug papasakoti ir parašyti. Tačiau geriausias būdas yra joje dalyvauti ar ją stebėti iš šalies stovyklose, skautų sueigose ir jiems atliekant gerus darbelius.

SKAUTAVIMAS IŠEIVIJOJE

Vokietijoje

1944 m., rytų frontui artėjant Lietuvon, daugelis paty-

rusių komunistinės sistemos ir tie, kuriems grėse tremtis, traukėsi į Vakarus laikinam laikui. Visi tikėjo, kad pasibaigus Antram pasauliniam karui bus atstatytos 1939 m. valstybės, jų tarpe Lietuva. Deja, taip nevyko. Pabėgėlius priglaudė vokiečiai stovyklose. Dalis pateko į Austriją. Apilę ir šiek tiek apsitvarkę pradėjo steigti skautiškus vienetus ir kurti koordinacinę vadovybę. Pirmasis skautų vienetas Vokietijoje įsteigė 1945 m. birželio 26 d. Taip, nuo 1945 iki 1949 metų Vokietijoje 45 miestuose ar stovyklose veikė daugiau 50 skautiškų vienetų. 1948 m. statistika rodo, kad Lietuvių Skautų sąjungoje buvo 5,286 skautai ir skautės. Tarpe jų 344 vadovai. Tuo pat metu stovyklų lietuviškose mokyklose buvo 6,549 mokiniai. Nors lietuviai skautai nebuvo dalis pasaulio skautų sąjungos, tačiau turėjo progą dalyvauti pasauliniame skautų suskrydyje Prancūzijoje 1947 m.

Skautų veikla Vokietijoje buvo pagrįsta tais pačiais pagrindais, kaip ir Lietuvoje. Buvo tęstinumas, tik su nauja vadovybe, nes dalis Lietuvos skautų vadovybės žuvo ar dingo nežinomomis sąlygomis. Dalis jų pasitraukė į Vakarus.

Gyvenant už Lietuvos ribų skautiška veikla buvo stiprinta tautiškojo ir lietuviškumo auklėjimu. Tarp svetimų buvo svarbu išlaikyti kalbą, kultūrą, Lietuvos geografijos ir istorijos pažinimą, papročius ir tautinį solidarumą.

Vokietijoje buvo perspausdinta turima skautiška literatūra. Atgaivintas Lietuvoje pradėtas „Skautų aidas“, žurnalas skautams ir skautėms.

Išėjimai

Nesulaukus pavergtų valstybių atstatymo, lietuviai ir kiti karo pabėgėliai pradėjo emigruoti į kitus laisvojo pasaulio kraštus. Daugiausiai emigravo 1949 m. į JAV. Šis kraštas karo pabėgėliams (displaces persons) buvo sudaręs gan palankias sąlygas emigracijai.

Kiti emigravo į Angliją, Austriją, Kanadą ar Pietų Ameriką. Dalis pabėgėlių lietuvių įsikūrė Vokietijoje.

Lietuviai emigravo ten, kur buvo sudarytos darbo sąlygos ar sutartys. Daugumoje tai buvo ir pramonės miestai. Tie, kurie turėjo darbo sutartis miškų kirtime ar ūkiuose, pasibaigus darbo sutarties jungėsi į jau įsikūrusius lietuviškus telkinius. Vieną kartą tampa skautu, skautu pasilieki veik visą savo amžių. Tad lietuviški skautiški vienetai buvo atkurti išėjimoje. Jie veikė aukščiausiai minėtos valstybės. Didesniuose miestuose veikė net keli vienetai. Išėjimoje buvo tęsiamas Lietuvos ir Vokietijoje išgyventas skautavimas.

Skautavimo pagrindai ir taisyklės liko tos patios, kurios buvo sukurto Lordo Baden Powell'o. Programos buvo dar labiau sustiprintos lietuviškais išlaikymu. Per skautybę eiles išėjimoje perėjo daugybė vaikų vyrų ir moterų. Šiuo metu daugelis išėjimoje visuomenės veikėjų ir kultūrininkų subrendo lietuviškoje skautiškoje šeimijoje.

Šiuo metu išėjimoje yra daugiau 3,000 narių. Arti 2,300 yra JAV, 230 Australijoje, 350 Kanadoje, 130 Europoje (Anglijoje ir Vokietijoje) ir arti 50 Pietų Amerikoje (Argentinoje ir Brazilijoje).

Lietuviškas skautavimas dar ilgai išlaikys išėjimoje. Šiuo metu skautauja vaikai, kurių tėvai yra gimę jau išėjimoje. Tie tėvai ir jų tėvai yra dabartiniai vadovai. Kiekvienam yra svarbu išlikti lietuviu

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Kanadoje (Kanados dol.)	\$160.00	\$85.00	\$58.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Kanadoje (Kanados dol.)	\$85.00	\$65.00	\$50.00

Užskant Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užskant užsienio oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausioji redaktorė — Danutė Bindokienė
Administracijos — Valentinas Krumpalis
Moderatorius — kun. Viktoras Rumbelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniai nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniai nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaiso. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai

6187 S. Archer Ave. (prie Austin)

Tel. 773-585-7755

Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

630-941-2808

Valandos pagal susitarimą

Vakarinis ir savaitinis tel. 708-634-1120

ARAS ŽLOBA, M.D.

INDRĖ RUDAIČIUS, O.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville, IL 60563

Tel. (630) 527-0080

3825 Highland Ave.,

Tower 1, Suite 3 C

Downers Grove, IL 60515

Tel. (630) 436-0120

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pimas apt. su Northwest un-to

diplomu, lietuviams sutvarkys dantis

už prieinamą kainą. Pacientai

primami absoliučiai punktualiai.

Susitarimų (kalbėti angliškai)

Tel. 708-422-6280

DR. V.J. VASAITIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

4817 W. 83 St., Burbank, IL

Tel. 708-423-6114

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St., Oak Park, IL 60462

Valandos pagal susitarimą

Pimad. 9p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.

treč. uždar

SUKAKTIS, KURIOS NETURĖTUME UŽMIRŠTI

JONAS DAUGĖLA

Ilgametė mūsų tautos istorija mirgėte mirga įvairių skaudžių išgyvenimų ir džiugų laimėjimų prisiminimais. Mes stengiamės šių išgyvenimų neužmiršti, nuolat juos patys prisiminti ir priminti priaugusioms kartoms. Tad ir turime progą kasmet ruošti dešimtmetių, šimtmetių ir net tūkstančių metų sukaktių iškilmingus minėjimus.

Kai kas šių minėjimų gausa net piktinasi. Prikla, kad paskendę šių minėjimų sraute, mes atitolstume nuo gyvenimo kasdienybės ir tikrovės teisingo įvertinimo. Tačiau šių prisiminimų šešėliuose dažniausiai išryškėja mūsų tautinė didybė ir nepalaužiamą tautos gyvybinę jėgą. O, be to, didžiųjų istorinių įvykių prisiminimai visada sektiniais pavyzdžiais švyti mūsų jaunimui.

1986 m. Maskvoje vyko istorinis Tarybų Sąjungos Aukščiausios tarybos posėdis. Apiešdamas šį posėdį, B. Jelcin pažvelgė į rankinį laikrodį ir garsiai susirinkusiems pareiškė: „Prieš 40 minučių Aukščiausioji taryba priėmė Rusijos valstybės suverenumo deklaraciją ir tuo pačiu atsiriho nuo Sovietų Sąjungos“. Šis posėdis stebėjo ir lietuvius V. Landsbergis. Jis tuojau suprato, kad šiuo sprendimu Sovietų Sąjunga atsidūrė mirties agonijoje. Jeigu jau rusų tauta nutarė tapti suvereni valstybe, tai tuo pačiu ir kitos tautos, prievarta įjungtos į Sov. Sąj., turėtų atgauti savo suverenines teises. Sugrįžęs iš Maskvos, V. Landsbergis šias savo mintis paskleidė Lietuvoje ir tautoje atbudo išsilavinimo nuotaikoms.

Patriotiškai nusiteikę lietuviai pradėjo burtis draugėn ir spieštis apie Landsbergį. Susidarė pastovi žmonių grupė, kuri ryžosi sekti Landsbergio pėdomis ir siekti Lietuvos valstybės atkūrimo. Tuo metu ši lietuvių grupė nesudarė išbaigtos organizacijos su savo įstatais ir darbo statutu. Tad ji ir pasirinko savo pavardę būdingą „Sąjūdžio“ vardą.

1988 m. birželio 3 d. Vilniuje, Mokslo akademijos salėje, įvyko steigiamasis Sąjūdžio susirinkimas. Buvo išrinkta iniciatyvinė grupė, o jos pirmininku išrinktas V. Landsbergis. Šią datą ir reikėtų laikyti Sąjūdžio gimtadieniu. Tad šiais metais Sąjūdis gali minėti savo įsteigimo dešimties metų sukaktį.

Sąjūdžio atsiradimas nepakeitė tautos kasdieninio gyvenimo ir nepašalino skaudžių pavergimo metų palikimų.

Tačiau Sąjūdis staiga pakeitė mūsų žmonių nuotaikas. Bolševikų vergijos metais gimusioje ir užaugusioje tautoje atgimė laisvo gyvenimo ilgesys.

Nors Lietuvoje tada dar stovėjo ginkluoti Raudonosios armijos daliniai ir siautė bolševikiški „Omonai“, tų pačių metų liepos 9 d., Vingio parke susirinko keli tūkstantiai lietuvių ir po penkiadešimt metų vėl pirmą kartą visose parko pašlaitėse garsiai nuskambėjo mūsų tautos himno garsai. Taip pat tų metų birželio 24 d. Katedros aikštėje įvyko masinis susirinkimas ir buvo paskelbtas nutarimas, kad to meto vyriausybė, nors ir rinktą, nebeatstovauja tautos valiai, o yra tik pavergėjos statytiniai.

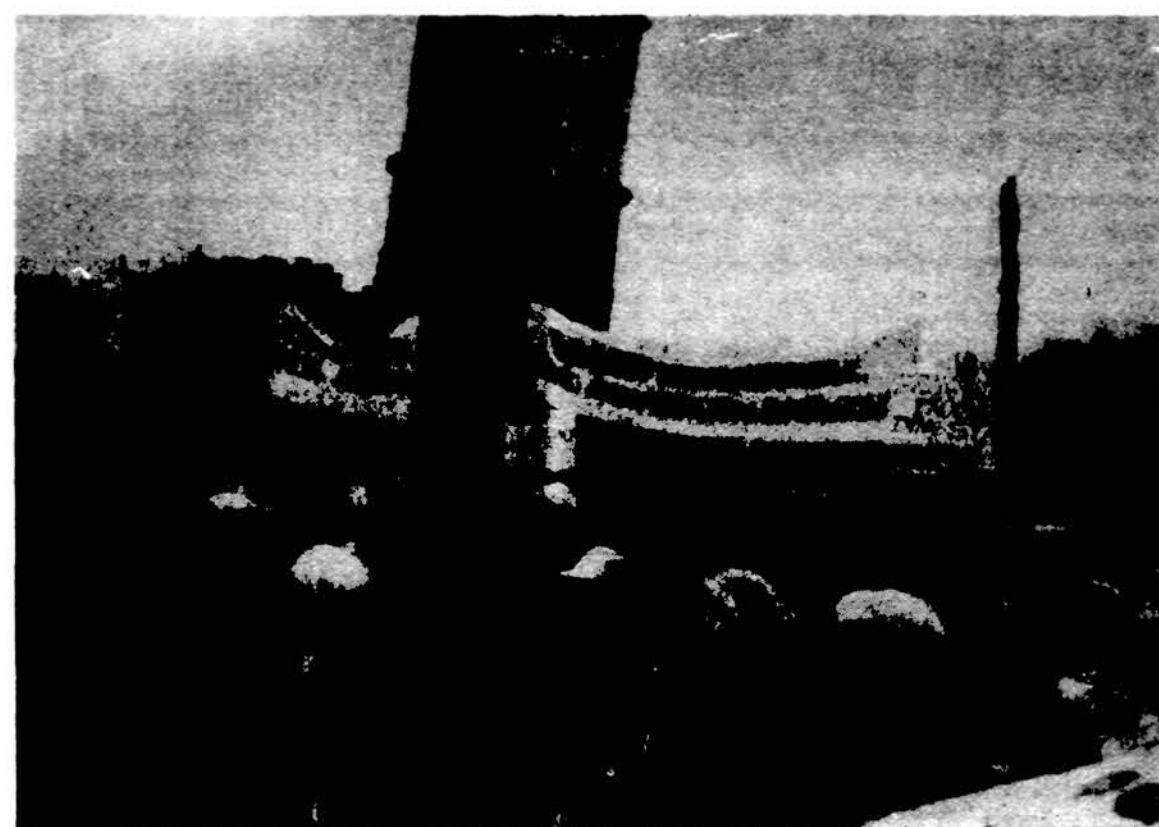
Sąjūdžio pastangos atstatyti Lietuvos nepriklausomybę susidūrė su daug nenumatytų kliūčių. Bet čia ir išryškėja Sąjūdžio bei jo vadovų kovingumas, nepalaužiamas ryžtas siekti savo tikslo. Šios pastangos savaime igijo nepalaužiamą tautos laisvės kovų pobūdį.

Visų pirma Sąjūdžio pastangoms atstatyti Lietuvos nepriklausomybę priešinosi jau visai braškančios bolševikinės imperijos vadovai. Gorbaciovas net du kartus atkeliavo į Vilnių ir tiesiog maldaute maldavo, kad Lietuva pasiliuktų nepriklausomą bolševikinių valstybių sąjungoje. Už tai jis pažadėjo Lietuvai išskirtinai plačias autonominės teises bei privilegijas.

JAV visus penkis dešimtmečius nepripažino Lietuvos pavergimo. Dažnomis progomis mus įtikinėjo, kad anksčiau ar vėliau Lietuva vėl bus laisva. Ištikimai rėmė mūsų tautos išlaisvinimo pastangas. Tad tikrai visi nustebome, kai to meto JAV prezidentas George Bush, viešdamas Ukrainoje, pavergtų tautų, o tuo pačiu ir lietuvių, išsilaisvinimo pastangas pavadino tų tautų savizudybe ir patarė bet kokias išsilaisvinimo pastangas sustabdyti.

Sąjūdžio pastangos bei kovos susilaukė ir savųjų pasipriešinimo. Nors A. Brazauskas atskyrė Lietuvos komunistų partiją nuo sąjunginės bolševikinės partijos, bet vis dėlto jis viešai tvirtino, kad Lietuva, atsiskyrusi nuo Rusijos imperijos, neišsilaikys, ragino pasilikti vadinamųjų nepriklausomų bolševikinių valstybių sąjungoje.

Tačiau nei savųjų, nei svetimųjų pastangos ir grasinimai nesustabdė Sąjūdžio kovų. Sąjūdis 1989 m. paskelbė „Valstybės suverenitetas yra

Pasakome už Nepriklausomybę... Vilnius, Katedros aikštė, 1988 m.

Nuotr. Kęstutis Svėris

nedalomas, todėl negali būti ir dalinių suvereninių valstybių“. Sąjūdis laimėjo tuometinės Aukščiausios (Atkuriamosios) Tarybos rinkimus. Ir 1990 m. kovo 11 d., šiai tarybai susirinkus į posėdį, V. Landsbergis jau buvo nepalaužiamai įsitikinęs „šiandien vėl yra nepriklausoma valstybė ir tvarkysis demokratiškai pagrindais“. O ir mes dar ir šiandien gyvai prisimename ano nuostabaus vakaro nuotaikas.

Sąjūdis laimėjo žūtbūtine kovą ir atkūrė Lietuvos nepriklausomybę. Tačiau suvereninės valstybės atkūrimas susidūrė su įvairiausiomis kliūtimis. Į Sąjūdį buvo suėję skirtingų siekių ir įsitikinimų žmonės. Vieni jų degė tautiniu patriotizmu, buvo pasiryžę tautos gerovei paaugoti visas savo jėgas ir net gyvybę, kiti buvo grynai bolševikinės santvarkos ir nuotaikų palikuonys, iš nepriklausomybės tikėjosi tik medžiagiškos naudos ar pasipelnymo. Kai tos viltys neišsipildė, jie iš Sąjūdžio pasitraukė ir sukūrė savą bolševikinio pobūdžio politinį junginį. Sąjūdis prarado parlamentarinę daugumą. Ir pagaliau ne tik mes, bet ir visos demokratinės pasaulis nustebo, kai mūsų tautai laisvais rinkimais ne tik savo likimą patikėjo komunistinėms jėgoms, bet kompartijos gen. sekretorių išrinko Lietuvos prezidentu.

Šiandien sunku tiksliai pasverti visų šių nesėkmių tikrąsias priežastis. Bet turbūt tiksliausia jas nusako pats Sąjūdis kūrėjas ir jo vadovas V. Landsbergis: „Detalios valstybės vizijos tada mes neturėjome. Mes sprendėme pagrindinį klausimą,

kaip iškovoti Lietuvai laisvę... Artimiausia mūsų valstybės ateitis nebuvo aiški nei mums patiems, nei Lietuvai“ („Valst. laikr.“ #20).

Šiandien iš Sąjūdžio išsivystė demokratinė Tėvynės sąjunga. Ši partija yra atgavusi tautos pasitikėjimą — laimėjo Seimo rinkimus. Tad pagaliau tenka vėl džiaugtis, kad Lietuvoje yra tvirtai atstatyta demokratinė santvarka. Seimą ir vyriausybę sudaro demokratinės jėgos. O ir prezidentas yra neabejotinas demokratas. Belieka tik linkinti, kad ši santvarka toliau išsilaikytų. Tuo pačiu būtų įgyvendinti Sąjūdžio siekiai.

Paties Sąjūdžio šiandien nebegrindime ir jis viešame gyvenime nebepasireiškia. Tačiau jo branduolys yra gyvas ir jo nariai budriai stebi mūsų tautos politinį gyvenimą. O šis gyvenimas nėra labai patikintis ir nusistovėjęs. Tauta dar vis gyvena neramius laikus. Dar gali atsirasti daugybė netikėtų ir nenumatytų pavojų. Todėl norime tikėti, kad dėl šių pavojų grėsmės gali vėl atsirasti reikalingas Sąjūdžiui išeiti į kovos lauką, suburti tautą į vieną kovos grandinę, kad tuos pavojus atremtų.

Sąjūdžio įsisteigimo dešimtmetis, be abejo, bus deramai prisimintas visoje Lietuvoje. Šis reikšmingas sukaktis turėtų tinkamai prisiminti ir plačiame pasaulyje pasklidę mūsų viengenciai.

KIEK LIETUVOJE SKURDŽIŲ

Kiek žmonių Lietuvoje skursta ir kur yra skurdo riba? Tokia tema diskusiją su rengė Jungtinių Tautų Vystymo programos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Statistikos departamento specialistai.

Atsakyti į klausimą, kiek žmonių Lietuvoje gyvena žemiau skurdo ribos, sunku, nes dar nėra nutarta, ką laikyti skurdo riba, — rašo „Lietuvos rytas“. Remiantis įvairiais kriterijais, skurstantieji sudaro nuo 4 iki 24 proc. valstybės gyventojų.

Sveikatos ekonomikos centro direktoriaus Gedimino Černiausko pateiktais duomenimis apie tarptautinius skurdo paliginimus, Lietuva yra visiškai skurdžių valstybė. Šių tyrimų metu vidutiniškai išsivystymo lygio industrinėms valstybėms, kokia laikoma ir Lietuva, skurdo riba buvo laikoma 4 doleriai per dieną vienam gyventojui. Pagal šiuos rodiklius, Lietuvoje žemiau skurdo ribos gyvena 46 proc. žmonių. Gali būti, jog toks skurdo lygis Lietuvoje atsiranda dėl to, kad čia yra labai netolygiai pasiskirstiusios pajamos tarp atskirų gyventojų sluoksnių, t.y. labai didelis atotrūkis tarp mažiausias ir didžiausias pajamas gaunančių gyventojų.

Kita vertus, specialistams jau ne naujiena, kad Lietuvos žmonės per apklausas slepia savo tikrąsias pajamas.

R. J.

* **Lietuva Jungtinių Tautų Ekonominės ir socialinės tarybos (ECOSOC) sesijoje** buvo išrinkta ir Moterų padėties komisija ir Gyvenviečių komisija 1999-2002 metams. Moterų padėties komisija nagrinėja klausimus, susijusius su moterų teisėmis, politikos, ekonomikos, socialinėje ir švietimo srityse bei teikia rekomendacijas ECOSOC. Gyvenviečių komisijos uždavinys yra padėti valstybėms spręsti apgyvendinimo problemas ir skatinti tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje.

Pavojingi reiškiniai Rusijos jaunimo tarpe

Danutė Bindokienė

Pastaruoju metu pasigirsta nemažai žinių iš Rusijos, dažniausiai Maskvos, apie kitataučius, ypač kitarasius, užpuolimus. Jie vykdomi ne vien apilėsimo tikslais, kaip pasi-taikydavo tuoj po Sovietų Sąjungos sugriuvimo, bet iš neapykantos nerusams. Daugiausia užpuodinėjami juodosios rasės žmonės arba labiau išsiskiriantys iš vietinių gyventojų. Kadangi Rusijos universitetuose yra studentų iš Afrikos, Azijos ir kitur, jiems nuolat gresia pavojus nukentėti nuo betkiosio smurto, jeigu per neapsižiūrėjimą patenka į nuošalesnį miesto rajoną. Taip š.m. gegužės pradžioje buvo užpultas ir žiauriai sumuštas juodosios rasės amerikietis karys, vienas JAV ambasados sargybinių. Sakoma, kad policija per daug nekrepia dėmesio į tuos smurto veiksmus, bet Rusijos vyriausybė jau rimtai susirūpinusi, nes užsienio investuotojai bei verslininkai pradeda dairytis kitų rinkų, kitų investavimo galimybių — Rusija, o ypač Maskva, pasidarė dar nesaugesnė.

Svetimšalių ar kitos rasės asmenų užpuodinėjimai pasireiškia daugelyje Europos valstybių. Apie tokios incidentus Vokietijoje girdime jau keletą metų. Dažniausiai su tais smurto veiksmais siejami jaunuoliai, pravardžiuojami „plikagalviais“ (nes jie mėgsta nusiskusti galvos plaukus), save mėgstantys vadinti naujaisiais naciais. Nors jie jau gimę ir augę po Antrojo pasaulinio karo, kai Hitlerio sukurtas Trečiojo Reicho įvaizdis su arijų rasės „viršumogiais“ liko tik to laikotarpio istorijos knygoje, šie jaunuoliai kuria savotišką hitlerinio nacizmo versiją, kuri daugiausia pasireiškia neapykanta visiems „galintiems kitos rasės ar etninės kilmės priemaisiomis užteršti tikrojo vokiečio kraują“.

Verta pastebėti, kad „naujieji naciai“ labiausiai plinta buvusioje Rytų Vokietijoje, kur gyvenimo lygis, palyginti su vakarine, buvusia laisva Vokietijos dalimi, yra daug žemesnis, o dėl darbų stokos perspektyvos tą lygį pakelti neatrodo labai viltingos. „Plikagalviai“ yra įsitikinę, kad tokia padėtis susidariusi dėl per didelio skaudaus svetimšalių, kurie iš vietinių gyventojų paveržia darbus. Ryšium su kitarasiais ir kitataučių užpuodinėjimais Rusijoje taip pat jau minimi „plikagalviai“. Tad ir kyla klausimas: kaip gali rusai (jaunuoliai ar vyresnieji) žavėtis nacizmu idėjomis, kai

krašte daug kur dar neužgijusios žaizdos, padarytos nacių Vokietijos karo ir okupacijos metais?

Atsakymą iš dalies galime rasti naujausiame „U.S. News & World Report“ („Rapping in Red Square“, 1998.05.18) žurnale. Rusijos didmiesčių jaunimas išgyvena panašią krizę, kaip ir Amerikoje, ypač pačiuose skurdžiausiuose miestų rajonuose, kur jaunuoliai turi per daug laiko, per mažai tėvų ar globėjų priežiūros ir visuo-met jaučia pinigų trūkumą. Savo kišenes paprastai papildoma apilėsimais arba narkotikų prekyba, patys dažnai tapdami narkomanais. Kartais vienintelė šeimai ir užuovėja nuo „beviltiško gatvinio gyvenimo“ yra tokių pat pasimetusių paauglių ar jaunuolių gauja. Tarp tų gaujų nuolat vyksta susikirtimai dėl teritorijos, naujų narių įvairovės, arba tik šiaip sau „iš nerūjimo geresnio užsimeimo“.

Maskvos jaunuoliai susiskirstę į dvi pagrindines grupes: „plikagalvius“ (skinys) ir „rappery“, pagal Afrikos kilmės amerikiečių populiarių muzikos stilių „rap“. Pirmieji yra susikūrę savotišką nacionalistinę ideologiją, kad visi svetimšaliai, kitarasiai yra daug žemesnės klasės žmonės, tad juos reikia kiekviena proga persekioti, su jais kovoti. Į šią kategoriją įeina ir „rappery“, nes jie pamėgdžioja ne tik kitos rasės muziką, bet apsirėngimo būdą, elgesį.

Minėtame straipsnyje pabrėžiama, kad šie jaunuoliai ir bendriniu amžiu atėjo jau posovietiniams laikams, kuomet Rusija išgyveno ideologinį pasimetimą ir ekonominius nepastovumus. Nors bolševikų valdymo metais buvo pakankamai sunkumų, trūkumų, skurdo, bet žmonės prie to buvo pripratę, nieko geresnio nesitikėjo ir nelaukė. Demokratija atnešė daug gražių pažadų, kurie, deja, neišsipildė. Be to, jaunimas liko be ideologinių gairių — auga ir vystosi, kaip kam patinka, dažniausiai pasisavindamas idėjas bei elgesį iš Vakarų, kurių ir nenkenčia, ir ieško su jais artimesnio ryšio.

Tas jaunimo pasimetimas jau pradeda ryškėti ir Lietuvoje, kuri išgyvena daug tų pačių, su žymiu valdymo sistemos pasikeitimu susietų, reiškinių. Todėl valstybės atečiai itin svarbu, kad mūsų tautos religinės bei švietimo institucijos nedelsiant imtųsi veiksmingesnių priemonių užkelti vartus į panašius klystkelius.

buvo taikomas, o lenkams — ne.

Per arkiv. R. Jalbzykowski valdymą buvo panaikintos 1929 m. lietuvių pamaldos Pervalkė ir Pelekuose, 1938 m. Butrimonyse ir kitose vietose. Buvo įvestos lenkų kalba pamaldos Kaltanėnuose, Valkinukuose, Rimšėje, Tverčiūje ir kitose lietuviškose parapijose. Buvo pastatytos jo valdymo metu naujos bažnyčios Dūkšto geležinkelio stotyje, Ignalinoje ir Valdonuose. Visos naujos bažnyčios buvo pastatytos grynai lenkams.

Mišrioje parapijoje, kaip Kalesninkuose ir Nočioje pamaldos lietuviams buvo tik aštuonias dienas metuose. Gervėčiuose pamaldos lietuviams buvo kas ketvirtas sekmadienis, o Rūdnoje pamaldos buvo vieną sekmadienį lietuviams, o kitą sekmadienį lenkams. Varanave, Asavoje ir Apse parapijose lietuviškų pamaldų visai nebuvo.

Lietuviai kunigai buvo kilnojami pagal arkiv. Jalbzykowski nuostatus: lenkai kunigai į lietuviškas parapijas, o lietuvių kunigai į lenkiškas arba mišrias parapijas. Dažnai kilnodavo ir klebonus — iš geresnės parapijos ir blogesnes, o dekanus — į klebonus ar atvirkščiai.

Guodų kalba, išskyrus tik Šv. Mikalojaus bažnyčią Vilniuje, iš visų bažnyčių buvo visai išstumta.

Negeriau buvo ir su vaikais, kurie ejo prie Pirmos Komunijos.

(Bus daugiau)

VILNIAUS VYSKUPIJA IR JOS VALDYTOJAI XX ŠIMTMETyje

15

PETRAS MATEKŪNAS

Tėsinys

Tai išjuokimas, kaip rašoma „Arkivyskupas Mečislovas Reins“ knygoje: „Mažytė, per kovas gauta iš lenkiškos bažnytinės vyriausybės. Šv. Mikalojaus bažnyčia negalėjo reprezentuoti visas Vilniaus lietuviškas visuomenes“.

Lietuviai jį iškilmingai priėmė. Daug iš lietuvių, nežinodami jo klastingo būdo, tikėjosi, kad jis, būdamas Vilniaus arkivyskupijos valdytoju, bus visiems tikintiesiems lygus. Bet greitai visi įsitikino, kad klydo, nes, išskyrus tik lenkus, juo visi nusivylė.

Arkiv. Jalbzykowski tuojau pagal savo nuostatus pėrtvarkė kapitulą ir kuriją. Kapituloje buvo keturios laisvos vietos. Lietuviai tikėjosi, kad viena vieta atitektų lietuviams. Bet didžiai apsiriko. Jis ir tas vietas paskyrė tik lenkams. Kapituloje, kai jis ją pėrtvarkė, buvo dvyliką dvasininkų: 6 prelatai ir 6 kanauninkai, visi lenkai.

Dar prieš arkiv. Jalbzykowskiui atvykstant, kurioje teismo notaro pareigas ėjo kun. A. Viskantas, zy-

mus lietuvių veikėjas. Vėliau, po kokių trejų metų, kurioje, kaip ir kapituloje, visi dvasininkai jau buvo lenkai, išskyrus tik bažnytinį knygų cenzorius, jų tarpe buvo lietuvis kun. V. Taškūnas. Visus laisvius ar raštus arkivyskupas, išskyrus vieną kitą, rašydavo tik lenkų kalba.

Vilniaus kunigų seminarijoje visa vadovybė ir profesorai buvo lenkai, išskyrus tik kun. V. Taškūną, kuris dėstė lietuvių kalbą. Lietuvių kalba visiems klierikams buvo privaloma, nes klierikai, tapę kunigais, buvo skiriami į grynai lietuviškas ar mišrias parapijas. Jų kalbos žinojimas, išskyrus tik lietuvių, buvo labai silpnas. Kaip jie mokėjo lietuvių kalbą, paimsiu vėl ištraukė iš tos pačios „Arkivyskupas Mečislovas Reins“ knygos: „1934 m. paskirtas į Švencionėlius kunigas Boleslovas Bacevicius kartais paleisdavo tokius išsireiškimus: Diev gybų, vietoje gėrybių, Šv. Cecilija vaikuota, vietoje vainikuota, Viešpaties Angelas apdaskė Mariją, vietoje apreiškė ir t.t. Tokie pamokslai žmonių neveikdavo, jų pradėta neklausyti“.

Lietuviai, kurie norėjo įstoti į Vilniaus kunigų seminariją, taip lengvai, kaip lenkai, negalėjo, nes jiems reikėjo iš policijos gauti ištikimybės liudijimą, kurio policija ilgai neduodavo. Į Vilniaus kunigų seminariją buvo kviečiami jaunuoliai per spaudą net iš Lenkijos. Tokiu būdu nemažai klierikų buvo nevietinės kilmės. Jų skaičius kas metai vis didėjo, o vietinių, lietuvių ar

250,000 DOL. AUKA UŽTIKRINO BALTISTIKOS STUDIJŲ PROGRAMOS PRATĘSIMĄ

ZANE ELSKNITIS

Zane Elsknis, jauna Amerikos latvaite, yra University of Washington Baltistikos studijų programos pirmosios laidos absolventė. Jos straipsnis pasirodė Seattle lietuvių „Tulpė Times“ laikraščio gegužės mėn. laidoje. Iš anglų kalbos vertė Nijolė Raišienė.

Š.m. kovo 6 d. Amerikos Latvių sąjunga (ALS) paskyrė 250,000 dol. dotaciją, skirtą University of Washington Baltistikos studijų programos fondui remti.

Baltistikos studijų programa yra naujausia Skandinavų katedros globojama programa. Tai vienintelė universiteto lygio programa visoje Šiaurės Amerikoje, kur dėstomi ne tik lietuvių, latvių ir estų kalbos, bet ir šių tautų literatūros, kultūros ir istorijos kursai. Aukodama tokią didelę sumą, latvių bendruomenė įrodė universitetui, kad jie labai rimtai palaiko šią programą.

Praėjusių metų spalio mėn. vyko derybos tarp ALS ir universiteto dėl išsamios Baltistikos studijų programos tęstinumo bei tolimosios, platesnio jos vystymo. Posėdyje dalyvavo John Simpson (College of Arts & Sciences dekanas), Janis Kukainis (ALS pirmininkas), Terje Leiren (skandinavų katedros vedėjas), James West (rusų, rytų Europos ir centrinės Azijos studijų direktorius) ir Michael Halleran (Arts & Sciences dekanas). Pokalbio metu M. Halleran buvo paklaustas, kaip universitetas žada remti Baltistikos studijas ateinančių penkerių metų slinktyje. „Mes tikrai norime remti šią programą per ateinančius penkerius metus ir tikimės, kad galėsime pratesti ją net ilgiau“, — pasakė M. Halleran.

Terje Leiren apibūdino Baltistikos studijų programos pasiekimus ir kalbėjo apie ateities planus. „Skandinavų studijų skyrius yra pasiryžęs įjungti Baltistikos studijų programą į katedros struktūrą. Jau dabar dėstytojas yra finansuojamas iš šio fondo pajamų bei universiteto biudžeto. Mes tikimės, kad po penkerių metų vėl galėsime prašyti dėstytojo vietos penketui metų, arba, turėdami pakankamą skaičių studentų, galėsime įdarbinti pastovų ir nuolatinį profesorių. Mūsų katedra yra pasiryžusi visą tai įvykdyti“, — pabrėžė Leiren.

Kovo 6 d., universitetas iškilmingai paminėjo didelę ALS auką. I iškilmės buvo sukviešti Baltistikos programos draugai, aukotojai ir rėmėjai iš visų bendruomenių. Per iškilmes kalbėjo M. Halleran, T. Leiren, lietuvių bendruomenės atstovė Irena Blekytė, bei profesorius Tom DuBois, vienas iš Baltistikos studijų programos pradininkų.

Dr. DuBois apibūdino labai svarbų Amerikos universitetų vaidmenį, kuriant naujas idėjas, kurios yra nepriklausomos nuo dažnai netikslių žinių, skleidžiamų kasdieninėje spaudoje. Jis pavadino Amerikos universitetą „... pasaulio didžiausiu moksliniu varikliu, kuriam niekas neprilygsta pasaulyje... Kiekvienas iš mūsų atlieka mokslinį darbą, ruošiamas studentus, užtikriname, kad žinių lobių augtų ir būtų perteikiamas naujai kartai“.

Dr. DuBois apgailestavo, kad mums trūksta žinių apie Baltijos šalis ir todėl Baltistikos studijų programa yra labai svarbi tikslios informacijos rinkimo srityje. Teisinga informacija apie įvykius pasaulyje šalyse, sukurta universitetuose, yra reikalinga ne tik tam, kad žinotume apie tuos įvykius, bet galėtume tą informaciją panaudoti darydami svarbius sprendimus. Mes turime turėti įstaigų, kuriose yra suteikiama teisinga informacija apie Baltijos tautas, užbaigė dr. DuBois. Jis dėkojo ALS ir kitiems rėmėjams už pasitikėjimą, kad universitetas ne tik remia šią programą, bet norėdami užtikrinti, kad ši programa taptų pilnai finansuota iki 2003 metų, mes turime gauti daugiau paramos. I. Blekytė dėkojo ALS ir visiems universiteto draugams bei aukotojams. Ji ragino estų ir lietuvių bendruomenes sekti lietuvių aukojimo pavyzdžiu. I. Blekytė užsiminė, kad toks dosnus lietuvių pavyzdys jau paskatino kitas aukas. „Mums, aukų rinkėjams, ši didžiulė dovana yra labai svarbi, nes pridėjus šią sumą prie aukų, gautų iš visų trijų bendruomenių ir kitų rėmėjų, iškelėme naujas gaires šios programos rėmimui. Dar turime surinkti maždaug 400,000 dol. Praėjusių mėnesį, skandinavų katedra sulaukė 5,000 dol. aukų Baltistikos studijų programai; vien per praėjusią savaitę buvo surinkta 2,835 dol. Penki asmenys pasisąžadėję paaukoti po 10,000 dol. Visą tai sudėjus, praėjusių mėnesį buvo surinkta 55,000 dol.“ — pranešė I. Blekytė, išreikšdama didelį pasitenkinimą, kad prie šio pasiekimo prisidėjo visos trys baltų bendruomenės.

Iš lietuvių universitetas gavo ne tik 250,000 dol. pinigais, bet taip pat ir didelį lobi mokslinės medžiagos: 12,000 knygų, laikraščių ir mikrofilmų. Ši medžiaga bus naudojama moksliniams tyrimams. Naujas literatūros rinkinys netrukus užims universiteto Allen bibliotekos lentynas.

Baltistikos studijų programa plačiai remia ne tik universiteto skandinavų katedrą, bet ir Jackson School of International Studies, bei rusų, rytų Europos ir centrinės Azijos studijų katedrą. Šios katedros yra praturtinamos ne vien žinių gausėjimu studentams ir mokslininkams, bet ir Baltistikos studijų specialiųjų programų ruošimu, kaip pvz.: Estijos prezidento, Lennart Meri, apsilankymas universitete; konferencija, skirta Baltijos kraštų stojimo į NATO klausimams (dalyvavo 25 žinovai ir valstybių atstovai iš viso pasaulio); gamtos augalų, dabartinio Lietuvos prezidento, Valdo Adamkaus pranešimas susirinkime, skirtame diskusijoms apie Baltijos jūrą; Latvijos operos solistės Sonora Kalnina koncertas.

Baigiant kovo 6 d. iškilmės, universiteto kamerinis choras, diriguojant dr. Geoffrey Boers, išreikšė savo pritaurimą Baltistikos studijų programai, atlikdamas latvių ir

švedų kompozitorių kūrinius. Baigiant klausytojai mieliai pritarė jautriai dainai „Put vejini“ („Pusk, vejeli, pusk“). Tai latvių liaudies daina, kuri syki daina išreiškė norą įgyvendinti šį tikslą.

Kalbedama Baltistikos studijų programai remti komiteto vardu, Irena Blekytė priminė, kad, norėdami užtikrinti, kad ši programa taptų pilnai finansuota iki 2003 metų, mes turime gauti daugiau paramos. I. Blekytė dėkojo ALS ir visiems universiteto draugams bei aukotojams. Ji ragino estų ir lietuvių bendruomenes sekti lietuvių aukojimo pavyzdžiu. I. Blekytė užsiminė, kad toks dosnus lietuvių pavyzdys jau paskatino kitas aukas. „Mums, aukų rinkėjams, ši didžiulė dovana yra labai svarbi, nes pridėjus šią sumą prie aukų, gautų iš visų trijų bendruomenių ir kitų rėmėjų, iškelėme naujas gaires šios programos rėmimui. Dar turime surinkti maždaug 400,000 dol. Praėjusių mėnesį, skandinavų katedra sulaukė 5,000 dol. aukų Baltistikos studijų programai; vien per praėjusią savaitę buvo surinkta 2,835 dol. Penki asmenys pasisąžadėję paaukoti po 10,000 dol. Visą tai sudėjus, praėjusių mėnesį buvo surinkta 55,000 dol.“ — pranešė I. Blekytė, išreikšdama didelį pasitenkinimą, kad prie šio pasiekimo prisidėjo visos trys baltų bendruomenės.

Iš lietuvių universitetas gavo ne tik 250,000 dol. pinigais, bet taip pat ir didelį lobi mokslinės medžiagos: 12,000 knygų, laikraščių ir mikrofilmų. Ši medžiaga bus naudojama moksliniams tyrimams. Naujas literatūros rinkinys netrukus užims universiteto Allen bibliotekos lentynas.

Baltistikos studijų programa plačiai remia ne tik universiteto skandinavų katedrą, bet ir Jackson School of International Studies, bei rusų, rytų Europos ir centrinės Azijos studijų katedrą. Šios katedros yra praturtinamos ne vien žinių gausėjimu studentams ir mokslininkams, bet ir Baltistikos studijų specialiųjų programų ruošimu, kaip pvz.: Estijos prezidento, Lennart Meri, apsilankymas universitete; konferencija, skirta Baltijos kraštų stojimo į NATO klausimams (dalyvavo 25 žinovai ir valstybių atstovai iš viso pasaulio); gamtos augalų, dabartinio Lietuvos prezidento, Valdo Adamkaus pranešimas susirinkime, skirtame diskusijoms apie Baltijos jūrą; Latvijos operos solistės Sonora Kalnina koncertas.

Baigiant kovo 6 d. iškilmės, universiteto kamerinis choras, diriguojant dr. Geoffrey Boers, išreikšė savo pritaurimą Baltistikos studijų programai, atlikdamas latvių ir

Rezistencijos dalyvių ir tremtinių chorai 1997 m. vasarą Ariogaloje.

švedų kompozitorių kūrinius. Baigiant klausytojai mieliai pritarė jautriai dainai „Put vejini“ („Pusk, vejeli, pusk“). Tai latvių liaudies daina, kuri syki daina išreiškė norą įgyvendinti šį tikslą.

Kalbedama Baltistikos studijų programai remti komiteto vardu, Irena Blekytė priminė, kad, norėdami užtikrinti, kad ši programa taptų pilnai finansuota iki 2003 metų, mes turime gauti daugiau paramos. I. Blekytė dėkojo ALS ir visiems universiteto draugams bei aukotojams. Ji ragino estų ir lietuvių bendruomenes sekti lietuvių aukojimo pavyzdžiu. I. Blekytė užsiminė, kad toks dosnus lietuvių pavyzdys jau paskatino kitas aukas. „Mums, aukų rinkėjams, ši didžiulė dovana yra labai svarbi, nes pridėjus šią sumą prie aukų, gautų iš visų trijų bendruomenių ir kitų rėmėjų, iškelėme naujas gaires šios programos rėmimui. Dar turime surinkti maždaug 400,000 dol. Praėjusių mėnesį, skandinavų katedra sulaukė 5,000 dol. aukų Baltistikos studijų programai; vien per praėjusią savaitę buvo surinkta 2,835 dol. Penki asmenys pasisąžadėję paaukoti po 10,000 dol. Visą tai sudėjus, praėjusių mėnesį buvo surinkta 55,000 dol.“ — pranešė I. Blekytė, išreikšdama didelį pasitenkinimą, kad prie šio pasiekimo prisidėjo visos trys baltų bendruomenės.

Iš lietuvių universitetas gavo ne tik 250,000 dol. pinigais, bet taip pat ir didelį lobi mokslinės medžiagos: 12,000 knygų, laikraščių ir mikrofilmų. Ši medžiaga bus naudojama moksliniams tyrimams. Naujas literatūros rinkinys netrukus užims universiteto Allen bibliotekos lentynas.

SEATTLE, WA

BALTISTIKOS STUDIJŲ PROGRAMOS ŽINIOS

Vasario mėn. profesorė Violeta Klerienė atvyko iš University of Illinois ir kalbėjo apie sovietmečio lietuvių literatūrą. Ji kalbėjo ir apie baltieties rašytojas.

Profesorė Jane Dawson iš University of Oregon vasario 13 d. kalbėjo apie žaliųjų veiklą buvusioje Sovietų Sąjungoje.

Puikios žinios! Balandžio 6 d. University of Washington skandinavų fakultetas pranešė, kad studentai dabar gali pasirinkti baltieties studijas pagrindine specialybe.

Jūra Avizienytė vėl dėstys lietuvių kalbos kursus 1998-1999 mokslo metais.

Amerikos Latvių sąjungos vardu, jos pirmininkas Janis Kukainis š.m. kovo 6 d. University of Washington įteikė 250,000 dol. čekį universiteto Baltistikos studijų programai remti. Iš k. sėdi Janis Kukainis ir Irena Blekytė, vadovaujanti Baltistikos studijoms remti komitetui. Sėdi — Gedas Močkinas, Jūratė Mažeikaite-Harrison ir Amerikos Latvių studijų centro pirm. Valdis Muiznieks.

Rugėjo-gruodžio mėn. bus dėstomas naujas kursas „Ateivių ir liaudies folkloras“. SCAND 334 ir COMPLIT kursą dėstys profesorius Guntis Šmidchens. Del platesnių informacijų skambinti universitetui tel. 206-543-0645.

Antrasis „Sek gintaro keliu“ varžytynių renginys spalio 17 d. vyks Nile Club patalpose. Tikime surinkti 50,000 dol. remti Baltistikos studijų programą. Jei turite varžytynės aukų, jau dabar praneškite Marytei Oksaitei (tel. 425-936-1131), Laurie Raišienei (tel. 425-936-3555), arba Rasai Raišytei (tel. 206-725-2764).

I mūsų gerieji kaimynai ir šiaurę remia Baltistikos studijų programą. Leonarda Macjauskienė, gyvenanti Surrey, British Columbia, busimoms varžytynėms dosniai aukojo net keletą paties siūtų, labai gražių, tautinių drabužių komplektų, įvairių juostų bei medinių lėkščių. Nuoširdus „aciū!“.

Boeing darbininkų dėmesiu! Boeing bendrovė kasmet visus savo darbininkus ragina aukoti fondui, Boeing Employees Good Neighbor Fund (BEGNF). Deka Juozo Petkaus pastangoms, dabar galima prašyti, kad jūsų auka BEGNF būtų pervedama University of Washington Baltic Studies programon.

Beveik kiekvienoje darbovietėje, kasmet spalio mėn. yra renkamos aukos labdaros organizacijai, United Way. Galima prašyti, kad jūsų auka būtų skiriama remti Universi-

ty of Washington Foundation — Baltic Studies Program. Taip jau sėkmingai darėme praėjusiais metais.

Baltistikos studijų Vasaros institutas, kurio giminė yra University of Washington, dabar dvejimėms metams nuvyko į Indiana University. Žinios teikiamos šiuo elektroniniu paštu: <http://www.indiana.edu/~iuslavic/swseel.html>.

LATVIŲ KREDITO UNIJA KVIEČIA

Latvių kredito unijos direktorių taryba nutarė priimti narius iš lietuvių ir estų bendruomenių. LKU Seattle jau gyvuoja nuo 1965 metų ir jau seniai žinoma kaip padedanti savo žmonėms tvarkant asmeninius finansus. Jie suteikė žemus paskolų procentus ir moka aukštesnius negu bankų taupomųjų sąskaitų nuosimčius. LKU neužsiima tuščiomis kalbomis. Jų pagrindinis dėmesys suteiktas į paskolas ir taupomas sąskaitas. LKU neturi čekių ar kredito kortelių paslaugų, tačiau, augant ir plečiantis ateityje, gali pradėti teikti šias paslaugas. Jau yra ir lietuviškas ryšys. Visiems pažįstamas Gedas Morkūnas atstovauja LKU revizijos komitetui. Jis minėjo, kad taupomos sąskaitos laikomos LKU yra apdraustos iki 100,000 dol. federalinės valdžios agentūros, vadinamos National Credit Union Administration (NCUA).

Apsvarstęsi ir įvertinęsi visas galimybes, mūsų vietinė lietuvių bendruomenė kovo 14 d. susirinkime nutarė prašyti, kad lietuvių būtų priimti ir latvių kredito unijai. Prisidėjus ir estams, LKU taps „Baltic Credit Union“.

Z. P.

Lietuvos Vyčių veikla

LIETUVOS VYČIŲ 112 KUOPA

Lietuvos Vyčių 112 kuopos mėnesinis valdybos narių pasitarimas balandžio 14 d. vyko Algirdo ir Aldonos Brazių namuose. Susirinkimo tikslas, apsvačiusi būvo atlikta praityje. Šiai Lietuvos Vyčių kuopai vadovauja Mickey Petrošius su darbščia valdyba.

Susirinkimui vadovavo pirmininkės pavaduotojas Aleksandras Mockus. Kiekvienas valdybos narys pranešė, kas jo buvo nuveikta. Vienas svarbiausių buvo Ritos Zakarkos pranešimas apie suteiktą šalpą Lietuvai. Visos Amerikos Lietuvos Vyčiai iki šiol yra pasiuntę į Lietuvą 58 milijonų dolerių vertės medicinos reikmenų. Lietuvos Vyčiai kiekvienam susirinkime praveda

CLASSIFIED GUIDE

IVAIROS

ELEKTROS
VEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVIS, lauko priežiūros
darbų (landscaping/maintenance)
bendrovės savininkas,
Washington, D.C., ieško darbininko,
kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus.
Galime padėti gauti darbo leidimą. Suteikiamas pigus butas – \$130 mėnesiui.
Kreiptis tel. (202) 244-2373.

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Of. Mgr. Aukse
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsim parduoti, suremontuoti arba
pigiai įmigruti automobilį mūsų aikštelėje
arba auto-varžytinėse. Padėsim persiūti
automobilį, motociklą ar komercinę siuntą
į Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-281-9586.

**Reikalingas sunkvežimio
vairuotojas turintis CDL**
leidimą. Kreiptis tel. 773-
582-1473. Kalbėti angliškai

**Imonei reikalinga siuvėja/
siuvėjas moteriškų ir vyriškų
rūbų taisymui. Kreiptis: 4412
W. 59 St., Chicago, tel. 773-
735-5667.**

Išnuomojamas
2 mieg. butas. Kreiptis:
3004 W. 65 St., Chicago,
tel. 773-471-0720.

INTERNATIONAL SHIPPING INC.
Siunčiame automobilius ir komercines
siuntas į Lietuvą. Automobilių persiuntimas
nuo \$1,350 priklausomai nuo automobilio.

Parduodame automobilius, tvarkome
kebuli ir mechaninius gedimus. Padėsim
įsigyti automobilį autovaržytinėse.
Jei jums sugedo automobilis – patempsim.
Kreiptis: 708-715-3154 cell. Ph. 312-
913-0668, fax 312-913-0671.

Reikalingi darbininkai
turintys praktikos „siding“
ir „soffit“ darbuose.
Kreiptis tel. 708-728-0208.

laimėjimus ir pusę, iš to gautų
pajamų paskiria Lietuvos šalpą.
Sveikintinas įprotis.

Mirus a.a. kan. Vaclovui Zakarskui, naujuoju Dvasios vadovu sutiko būti kun. Rimas Gudelis, atvykęs iš Lietuvos į Švč. M. Marijos Gimimo parapiją talkinti besidarbuojantiems kunigams. Tai jaunas, energingas kunigas.

Susirinkime pasidžiaugta gerai pasisekusiais priešpiečiais, suruoštais parapijos salėje. Gautas pelnas bus panaudotas tolimesnei Lietuvos Vyčių veiklai, ypač artinantis metiniam Lietuvos Vyčių atstovų suvažiavimui. Suvažiavimas š.m. rugpjūčio 6-9 d. vyks Waterbury, Connecticut valstijoje, Sheraton Four Points viešbutyje. Žadantieji suvažiavime dalyvauti turi registruotis pas savo kuopos pirmininkus arba tiesiogiai, šiuo adresu: K of L, Council 7, P.O. Box 3435 Waterbury, CT 06705. Registracijos mokestis 120 dolerių asmeniui, užsiregistravusiems iki birželio 1-o mėn. 112 kuopos valdyba ragina narius dalyvauti šiame suvažiavime.

Buvo kalbama ir apie kėglavimą – „bowling“ išvyką, gegužės 15-17 d. vyksiančią Chicago Ridge priemiestyje. Pageidaujantieji dalyvauti, prašomi kreiptis į pirmininką Mickey Petrošius.

Posėdyje buvo kalbėta ir

apie Lietuvos Vyčių choro išvyką į Lietuvą vyksiančią Dainų šventę. Šiam L.V. chorui vadovauja muz. Faustas Strolia. Norintieji vykti su choro nariais į Lietuvą, kreipiasi pas Ann-Marie Kassel, tel. 630-820-7943 rytais, o 630-910-5045 vakarais.

Išsėmus darbotvarkę Aleksandras Mockus uždarė valdybos narių susirinkimą, prieš tai kviesdamas visus atvykti į 112 kuopos visų narių susirinkimą, gegužės 19 d. vyksiantį parapijos salėje.

Valdybos pirmininke Mickey Petrošius dėkojo Aldonai ir Algirdui Braziams už v-bos pasitarimui suteiktą jų jautų namų aplinką ir vaišingumą. Dėkojo ir valdybos nariams už atvykimą, kas parodo, kad jiems rūpi išlaikyti kuopos veiklą.

Ant. Pauzuolis

• Kupiškis. Kovo 4 d. Šv. Kazimiero vaikų globos namai minėjo Lietuvos ir savo namų globėjo dieną. Šventę pradedė Kupiškio bažnyčioje, kur šv. Mišias aukėjo kun. V. Liuiša. Po šv. Mišių visiems susirinkus į vaikų globos namus, rajono meras bei namus remiančių organizacijų atstovai linkėjo šeimyniško sutarimo. Svečiai apžiūrėjo vaikų darbų parodėlę, klausėsi šių namų gyventojų koncerto.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5859
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; pakeičiam; keramikos plytelės; „siding“; „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1821.

CITY P&O/OWNER OPERATORS

As one of America's largest and fastest growing LTL carriers, we're riding right with you with a strong sense of teamwork and high ethical standards. We seek qualified Local Owner Operators for our City P&O LTL Operation in Chicago. Min. 1 yr. verifiable tractor trailer exp. within the last 3 yrs. needed, w/HAZMAT & doubles endorsements and an acceptable driving record. Applicants must be able to effectively communicate in English.

In return for your efforts, enjoy the advantages of weekly settlements, paid mileage and liability insurance and a year round operation. Interested? Apply in person Monday - Friday, 9am - 5pm, or call for an appointment.

WATKINS MOTOR LINES, INC.
4711 Lawrence
Lyons, IL 60634
Phone: 708-442-7468

We're Riding Right With You!

BOE AV/ADV
A Drug-Free Workplace

**Reikalinga moteriškos
priziūrėti 1 metų mergaitę
5 d. į savaitę ir gyventi
kartu Bostone.
Tel. 617-520-1853**

**Ieškomas darbininkas pa-
ruošti sunkvežimius da-
žymui. Skambinti: tel. 708-
396-1515. Kviesti Steve.**

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba Informacijos skyrius

Vytenis Rasutis, 8211 W 90th St Hickory Hills, IL 60457

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS EKONOMIKĄ

VILNIAUS BANKAS NORI „HERMIO“

Lietuvos spauda plačiai komentuoja Vilniaus banko ketinimus įsigyti 48 proc. „Hermio“ banko akcijų arba 50 proc. akcijų su balso teise. Leidimą tokiam veiksmui turi duoti Lietuvos bankas, kuris neoficialiomis žiniomis, pri-tars, jei bankų jungimasis vyks abiejų pusių noru. Tačiau „Hermis“ neketina pasiduoti ir būti „suvalgytas“.

Šiuo metu Vilniaus bankas jau yra įsigijęs apie 8 proc. „Hermio“ akcijų. „Hermio“ banko tarybos pirmininkas Jonas Kartiauskas, vertindamas Vilniaus banko siekius įsigyti kontrolinį „Hermio“ akcijų paketą, vertina ne tik kaip pa-šalies ūkiui, bet ir visam šalies ūkiui. Pasak J. Kartiausko, „tai ne Vilniaus banko, o fondo, investavusių į Vilniaus banką, sumanymas. Kokie jų tikslai, mes nežino-m. Tačiau tikrai ne pasi-pelnymo. Mes vertiname tai kaip užsienio kapitalo inter-venciją, kuri, sumažindama konkurenciją, gali pakenkti Lietuvos ekonomikai“. J. Kar-tiausko sako, jog neišku, kas stovi, pavyzdžiui, už Švedijos investicinio fondo „Swed-fund“, kuris veikia išvien su Vilniaus banku.

Vilniaus bankas šiuo metu valdo apie 23 proc. Lietuvos rinkos. „Hermiui“ priklauso apie 12 proc. rinkos. Be to „Hermis“ valdo apie ketvirta-dalį „Šiaulių banko“ akcijų ir apie 10 proc. rengiamo priva-tizuoti Žemės ūkio banko ak-cijų. Bankų jungimosi atveju į vienas rankas patektų dau-giau nei trečdalis šalies rin-kos.

Tuo tarpu Vilniaus bankas neslepia susirūpinimo dėl ar-tėjantios užsienio bankų kon-kurencijos. Metų pabaigoje į Lietuvą turėtų ateiti dideli Es-tijos ir Prancūzijos bankai, ku-rie gali pasiimti dalį klientų ir rinkos.

Lietuvos bankas ketina

svarstyti leisti ar ne Vilniaus bankui įsigyti „Hermio“ banko kontrolinį akcijų paketą tik tada, kai paaiškės, ar tokia sąjunga neprieštaraus Nacio-nalinio saugumo koncepcijai, kuri numato, kokią bankų ak-cijų dalį gali valdyti užsie-niečiai ir ar Vilniaus bankas netaps monopolininku finansų rinkoje.

PRIVERS ATPIGINTI DRABUŽIUS

Panaikinti muitai lengvosios pramonės gaminiams iš Euro-pos bus naudingi vartotojams, — rašo „Lietuvos rytas“.

Nuo sausio 1 d. Lietuva visiškai palengvino prekybą lengvosios pramonės gami-niais, išskyrus avalynę ir kai-palius, su Europos Sąjungos val-sybėmis. Dabar, į Lietuvą iš Europos Sąjungos įvežant au-dinius ir drabužius, neberei-kia mokėti beveik 15 proc. pre-kės vertės muitų mokesčių. Pardutuvėse turėtų atsirasti daugiau ir pigesnių europie-tiškų drabužių. Piginti pro-dukciją turėtų ir vietos gamini-tojai. Tačiau dienraštis pa-sabė, kad Lietuvoje rinkos dės-niai kol kas neveikia. Ofi-ciali statistika rodo, kad per pirmus 2 šiuo metų mėnesius į Lietuvą eksportuota beveik 12,5 proc. mažiau drabužių nei prieš metus.

Lengvosios pramonės imo-nės pripažįsta, jog bus pri-verstos mažinti savo produkc-ijos kainas. Viena didžiausių siuvimo įmonių Lietuvoje „Šatrija“ tam jau rengiasi. Pa-vyzdžiui, dalį audinių dra-bužiams siūti raseiniai per-ka ne iš Kauno „Drobės“, bet iš Čekijos. Šie audiniai yra ko-kybiškesni ir pigesni. „Ša-trijai“ itin svarbu parduoti savo gaminius vietos rinkoje. Parduodama savo produkciją įmonė gauna 5-6 kartus di-desnį pelną nei parduodama darbo jėga.

Importinių drabužių par-davėjai Lietuvoje teigė, kad drabužiai iš Europos Sąjungos

Lietuvos Nacionalinės filharmonijos generalinis direktorius Gintautas Kėvišas (dešinėje) ir Ryšių paslaugų bendrovės „Omnitel“ skyriaus prez. Gediminas Gruodis pasirašo bendradaravimo sutartį „Omnitel“, skyrusi festivaliui nemažą pinigų sumą, tapo viena iš kelių pagrindinių šią vasarą vyksiančio „Vilniaus festivalio '98“ rėmėjų.

Nuotr. Eltos

šalių atpigo 10-15 proc., tačiau jie sudaro menką visų užsie-ninių drabužių asortimento dalį. Mat tose šalyse drabužių siuvama mažai. Tačiau kai kuriose užsienio firmų dra-bužiais prekiaujančiose par-dutuvėse europietiški gami-niai jau pigesni.

JAU SIEMET VEIKS KLAIPĖDOS LEZ

Balandžio mėnesį vyriau-sybė turėjo tvirtinti 5 etapų Klaipėdos laisvosios ekono-minės zonos (LEZ) įsisavinimo planą, kuriame iki 2008 metų numatyta pradėti naudoti 85 ha ir 205 ha LEZ teritorijos. Oficialiai LEZ turėtų veikti jau šiemet.

Kaip rašo, Verslo žinios, Klaipėdos LEZ jau gali ofi-cialiai pasigirti, kad turi pirmą stambų investuotoją — JAV plieno kompaniją „Penninox“. Ši kompanija pasirengusi į Klaipėdos LEZ investuoti 50 mln. JAV dolerių. Ameri-kiečius tenkina LEZ siūlomos sąlygos bei infrastruktūra.

LEZ teritorijoje jau numat-ys sklypas, kur „Penninox“ statys gamyklą. Projektiniai darbai turėtų būti pradėti šią vasarą, o gamykla pradėtų veikti kitų metų viduryje. Kompanijos vienas vadovų klaipėdiečius patikino, kad kartu su „Penninox“ į LEZ planuoja ateiti ir 2-3 jų kom-panijos partneriai iš New Jer-sey.

Susidomėjimą LEZ yra pa-reiškusių per 30 užsienio kompanijų, taip pat nemažai Lietuvos firmų, pageidau-jančių dalyvauti LEZ infra-struktūros kūrimo, steigti įmones bei teikti kitas paslau-gas.

STINTŲ ŽVEJYBA BUVO PELNINGA

Šiemet stintas Kuršių ma-

riose ir Nemuno žemupyje gaudė 72 įmonės. Ne viena šiemet nesiskundė nuostoliais, — rašo „Lietuvos rytas“. Pvz., bendrovė „Omulis“ per mėnesį pagavo 8 tonas stintų, kitos — po 3-5 tonas. Šiemet buvo pa-lankesnės žvejams ir sąlygos. Jeigu žvejo bilietas vienam grupės nariui pernai kainavo 30 litų, tai šiemet tik 2 litus. Grupėje paprastai dirba 5-7 žmonės, tad įmonių savininkai iš karto pajuto ekonomiją. Būta ir kitų, žvejams palan-kesnių, sąlygų.

Tačiau talpiausias šaldy-tuvus Nemuno žemupyje tu-rinti įmonė „Rusnės žuvis“ šiemet iš žvejų nenupirko nė vieno kilogramo stintų. Per kelių dešimtmetį šios įmonės — sudančios ir rūkancijos įvairių rūšių žuvis — istoriją tai buvo pirmi metai, kai ji liko be stintų. „Mes ne-galėjome mokėti po 2,5-3,5 lito už kilogramą“, — sakė įmonės buhalterė. Įmonė nukonkura-vo daug smulkių įmonių Rusnėje ir Šilutėje.

„Rusnės žuvis“, kurios šal-dytuvuose telpa 300 tonų žu-vies, dirba tik trečdaliu pa-jėgumų. Antri metai ji negau-na pelno. Perdirbta šios imo-nės produkcija yra brangesnė, todėl nepaklausi. Savikainą didina didelės energijos, kurią suryja pustuštis šaldytvų ūkis, sąnaudos. Kad apsimokėtų stintas supirkti ir vėliau jas

šaldytas parduoti, „Rusnės žuvis“ turi jas pirkti pus-velčiui. Taip šiai įmonei savo laimikius žvejai pardavė tik užpėnai, kai stintmetis, stai-ga atšilus orams, buvo greitas ir trumpas. Per naktį ištrauk-dami po toną ir daugiau žuvų, žvejai buvo priversti jas grei-tai parduoti, kad nesugestų. Šiemet orai buvo šalti, sezo-nas tęsėsi ilgai, o žvejų valks-nos retai viršijo kelis šimtus kilogramų per naktį. Tad rin-ka stintų nebuvo perpildyta.

Rima Jakutyte

* Kauno Technologijos

Aplinkos inžinerijos insti-tutui JAV Tarptautinio vysty-mo agentūra (USAID) padova-nojo pusės milijono litų vertės modernios aparatūros, padė-siančios diegti švaresnės ga-mybos idėjas. Kitą pirmadienį šio instituto Taršos prevenci-jos centre naują gamtos saugos laboratoriją atidarys Pasaulio aplinkos centro (WEC) prezi-dentas Antoni G. Marčilas, USAID atstovas Lietuvoje Ro-nald J. Greenberg bei grupė specialistų iš JAV. Laborato-rijoje mokslininkai Lietuvos įmonėms padės diegti švares-nės gamybos idėją, aplinko-saugos vadybos sistemas bei jas įvertinti pagal pasaulinius reikalavimus, kad jos galėtų be apribojimų parduoti sa-vo gaminius Europoje.

A.†A. ALGIUI VISOCKIUI

mirus, mūsų nuoširdžiausia užuojauta žmonai ZITAI ir dukrai GAIDAI.

Buvę „Aušros“ berniukų gimnazijos klasės draugai:
Vladas Adomavičius
Edvardas Čižinauskas
Antanas Mažeika
Viktoras Naudžius

KAPŲ PUOŠIMO DIENA – MEMORIAL DAY 1998 m. gegužės 24 dieną, sekmadienį Lietuvių Tautinėse kapinėse įvyks išpūdingos apeigos

Iškilmės prasidės lygiai 11 valandą ryto šia tvarka: nuo steigėjų paminklo prasidės eiseną ir žygiuos iki paruoštos estrados. Eisenoje ir programoje dalyvaus Petro Zalubos vadovaujamas dūdų orkestras.

Amerikos legionierių lietuvių Don Varnas Postas dalyvaus eisenoje ir pagerbs už laisvę žuvusius karius.

Giesmių programą atliks solistė Dalia Fanneli ir Petro Zalubos dūdų orkestras. **Kalbėti pakviestas Lietuvos gen. konsulas Giedrius Apuokas.** Iškilmėse su vėliavomis dalyvauti pakviesti šauliai, Neo Lithuanai, skautai.

VISUS LIETUVIUS KVIEČIAME DALYVAUTI RUOŠIAMOSE APEIGOSE
Lietuvių Tautinių kapinių vadovybė

Prašome visus dalyvius pavaikšioti po šias gražias kapines, apžiūrėti puikius paminklus, prisiminti savo artimuosius. Kapinių įstaigoje pareigūnai suteiks jums pageidaujamą informaciją. Taip pat galima gauti įvairių vainikų kapų puošimui.

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8201 So. Kean Ave., Justice, IL 60458. Tel. (708) 458-0638

DRAUGAS, trečiadienis, 1998 m. gegužės 13 d.

5

A.†A. STANLEY MILLER

Gyveno Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1998 m. gegužės 8 d., sulaukęs 79 metų. Gimė Milwaukee, Wi.

Nuliūdę liko: sesuo Aldona Allen, brolis John Miller, sūnėnai Fred Allen, John Allen ir Tom Allen; duk-terėčia Albina Devore.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, gegužės 14 d. nuo 3:30 iki 5:30 v.v. Willow Creek Community bažnyčioje, Algonquin Rd. ir Barrington Rd., South Barrington, IL.

Laidotuvės įvyks gegužės 15 d., penktadienį. Po re-liginių apeigų 3 val. p.p. Willow Creek bažnyčioje, velio-nio palaikai bus palaidoti Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažis-tamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sesuo, brolis, sūnėnai, dukterėčia.

Laidotuvių direkt. Alternative Services. Tel. 847-518-0100.

A.†A. ALGIRDAS VISOCKIS

Gyveno Michiana Shores, IN, anksčiau Čikagoje. Po ilgos ligos mirė 1998 m. gegužės 10 d., 2:15 val. ryto, sulaukęs 79 metų.

Gimė Rusijoje, Pskovo mieste. Užaugo Kaune. Baigė „Aušros“ gimnaziją. Amerikoje išgyveno 49 m.

Nuliūdę liko: žmona Zita Kevalaitytė, dukterė Gaida Visockis.

Velionis buvo brolis a.a. Tamaros Kuraitienės. Velionis pašarvotas gegužės 13 d., trečiadienį, nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 Archer Ave. (arti Derby Rd.).

Gegužės 14 d., ketvirtadienį, 10 val. ryto iš laidojimo namų a.a. Algis bus atlydėtas į Tautines lietuvių kapines, kur bus palaidotas. Religinės apeigos kapinių koplyčioje 11 val. ryto.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona ir dukterė.

Laid. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600.

Mylimai Mamai

A.†A. ELENAI JURGUTIEŲ

mirus, sūnui JURGIUI, jo žmonai DANGUOLEI ir jų šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Aldona ir Vytautas Vaitkai

Po sunkios ligos

A.†A. KAZIUI LINKUI

iškeliauvus Amžinybėn, jo žmonai METAI, dukrai NERIJAI ir žentui ROMUI KASPARAMS, kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Elena ir Paulius Leonai

Vilnius, Lietuva

PADĖKA A.†A. EMILIJA MEŠKAUSKIENE LĖLAITĖ

mirė 1998 m. balandžio 28 d. sulaukusi 101 metų.

Balandžio 30 d., po gedulingų šv. Mišių Švč. M. Ma-rijos Gimimo bažnyčioje, buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Pr. Kelpšui už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką, tartus užuojautos ir paguo-dos žodžius ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdus aciū karsto nešėjams ir visiems palydė-jusiems velionę į Amžino Poilsio vietą.

Visiems draugams ir pažįstamiems už apsilankymą koplyčioje, dalyvavimą laidotuvėse, aukas šv. Mišioms tariame širdinga aciū.

Dėkojame taip pat laidotuvių direktoriui D. Petkui už rūpestingą patarnavimą. Aciū!

Nuliūdę artimieji.

Uždarojos akcinės bendrovės „Vika“ stendas Vilniaus parodų centre kovo 18 d. (viršuje) ir toje pačioje tarptautinėje specializuotoje statybos ir remonto parodoje „Daugėlių statybinės medžiagos“ stendas. Nuotr. Eltos

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A.a. Ona Juodvalkienė, po ilgos ir sunkios ligos, mirė š.m. gegužės 12 d. naktį, sulaukusi 91 metų amžiaus. Ji buvo žurn. Antano Juodvalkio žmona ir poetės Eglės Juodvalkės motina. Platesnės informacijos bus pateiktos rytojaus „Drauge“.

Čikagos ir apylinkių nekaltos Prasišėdimo M. Marijos seselių rėmėjų metinis narių susirinkimas šaukiamas birželio 7 d., sekmadienį; prasišėdės 8 val. r. šv. Mišiomis už gyvų ir mirusių narių švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, o po to bus susirinkimas parapijos salėje: renkama nauja valdyba, pusryčiai, laimėjimai, pranešimai. Visi nariai ir svečiai maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti.

A.a. Jono Žadeikio, buvusio ilgamečio „Iš Ateitininkų gyvenimo“ skyriaus „Drauge“ redaktoriaus, 5-rių metų mirties sukakties paminėjimo šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, gegužės 23 d., 10 val. ryto, Tėvų Marijonų vienuolyne koplyčioje prie „Draugo“. Šv. Mišias aukos kun. R. Gudelis. A.a. Jono našlė Valerija Žadeikienė kviečia gimines, draugus ir pažįstamus, o ypač ateitininkus dalyvauti ir maldoje prisiminti velionį.

Nekalto Prasišėdimo bažnyčioje, Brighton Parke, gegužės mėnesį gegužines pamaldos vyks 6:30 val. vak. pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Visi kviečiami išlaikyti šią gražią, lietuvišką, gegužės mėnesio tradiciją.

Kun. Antanas Puchenski, Nekalto Prasišėdimo parapijos klebonas, pasitaręs su parapijos komitetu ir organizacijom, praneša naują Mišių tvarką vasaros laikui: nuo birželio 7 d. sekmadienio Mišios 7:30 ir 9 val. ryto bus anglų kalba, lietuviškos Mišios — 10:30 val. ryto ir 12 val. Mišios ispanų kalba. Šeštadienio 4:30 val. vak. anglų kalba Mišių laikas nesikeis. Ši Mišių tvarka gali likti ir žiemos metu.

SKELBIMAI

• Galia padėti legaliai gauti „SOC. SECURITY“ (driver's license) ir vizų pratęsimą. Ed. Šumanas, tel. 1-708-246-8241.

• Pinigai, maisto siuntiniai. TRANSPAK, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050.

ADVOKATAS
GINTARAS ČEPENAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(1/2 ml. į šiaurę nuo Balzako muziejaus)
Tel. 773-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Šternai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-294-0100
Valandos pagal susitarimą

„Poezijos dienos“ nebe už kalnu! Jau beveik galime girdėti mūzas, plasnojančias virš poeto Bernardo Brazdžio galvos, jam besiruošiant dar kartą atvykti į Čikagą. Čia mes neturime žymenų, medalių, ordinų, kuriais galėtume pagerbti didįjį mūsų tautos Poetą, tai bent visi pasiryžkime dalyvauti „Poezijos dienų“ vakaronėje penktadienį, 22 d., Jaunimo centre.

Pedagoginio Lituanistikos instituto diplomų įteikimo vakaras šeštadienį, birželio 13 d., 6 val. vak. vyks Jaunimo centro maž. salėje. Bus ir įdomi meninė dalis, vakariene ir šokiai. Visi studentai, jų tėvai, ankstyvesnių metų absolventai, lektoriai ir visuomenės kviečiami kartu su jaunimu švęsti lituanistikos instituto baigimo šventę. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti vakaro rengimo komiteto pirmininkei Virginijai Paulienei, tel. 630-323-5376.

Irena Polikaitienė, Ateitininkų namų valdybos narė, rūpinasi, kad gegužinės metu (sekmadienį, birželio 7 d.) visi svečiai būtų skaniai pavalgydinti, tačiau būtina iš anksto jai paskambinti tel. 630-257-2022.

Folklorinis ansamblis „Delfia“. Iš kairės: Gediminas Markevičius, Silvija Eglynaitė, Aušra Velickaitė, Rūta Mockuviene, Pranciškus Ivinskis ir vado Egle Ivinskienė.

Lietuvos Vyčių 112 kuopos susirinkimas kviečiamas antradienį, gegužės 19 d., 7:30 val. vak., švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visi, ne tik kuopos nariai, kviečiami susirinkime dalyvauti. Ypač kviečiami senesniai iš Lietuvos atvykusieji: susipažinkite su vyčių veikla, siekais, žmonėmis, kurie šiai organizacijai priklauso. Bus vaišės ir pabendraavimas. Vyčiai raginami neužmiršti ir registruotis į Lietuvos Vyčių seimą, kuris ruošiamas Waterbury, CT, rugpjūčio 6 d.

Folklorinis ansamblis „Delfia“ dar tik pradeda pirmuosius žingsnius mūsų tarpe, tad jam ypač reikalingas dėmesys ir parama. Ansamblių sudaro nesenai iš tėvynės atvykę tautiečiai, į savo repertuarą įtraukę senovines lietuvių liaudies dainas, sutartines. Tai nedidelė dalyvių grupė, bet mylinti lietuvišką dainą ir norinti jos aidais praskaidrinti ne tik savo, bet ir klausytojų širdis. Pirmasis „Delfio“ koncertas rengiamas šį penktadienį, gegužės 15 d., 7:30 val. vak., Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte (14911 127th Str.). Visuomenė nuosirdžiai kviečiama — nuo mūsų dėmesio ir paramos — juk priklauso ansamblio ateitis (tik pagalvokite: jeigu „Delfia“ nesudėk, bet augs ir tvirtės, nebereikės iš anapus Atlanto folklorinių ansamblių kviestis, savo turesime).

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL

Lietuvių tautinis papuošalas.

MES ŽYGLIAVOME

Kovo vienuoliktoji man yra ypatinga, nes Lietuva atgavo nepriklausomybę. Mes žyglia vome daug kartų, kai man buvo septyneri metai. Mes rinkėmės iš Washingtono ir iš Baltimore ir žyglia vome Washingtono. Man buvo nuobodu, bet dabar aš gerai jaučiuos, kad aš taip dariau. Lietuvos nepriklausomybė man yra ypatinga dar ir todėl, kad ir aš prisidėjau prie jos atgavimo.

Julija Sajauskaitė
Baltimorės Karaliaus
Mindaugo lit. m.-los mokinė.
(„Mūsų metai“)

Tautinis solidarumas (bendramintiškumas, vieningumas, interesų bendrumas, bendra atsakomybė) yra aukščiausiaji tautinė dorybė.

Lietuvis ugdo tautinį solidarumą.

Visi lietuviai yra lygūs tos patios tautos vaikai, tarp savęs broliai.

Lietuvių charta
(Svarbus dokumentas)

SENELIŲ KELIONĖ IŠ LIETUVOS

Prieš karą mano šeima gyveno Vilniuje. Prieš 1939 metus jie gyveno Kybartuose. Mano senelis buvo policininkas, močiutė prižiūrėjo vaikus ir namą. Jie augino tris vaikus: Algimantą, Romą ir Aldoną. Kai mano seneliai turėjo pasiūlyti iš Lietuvos, jie paliko Aldoną, nes ji buvo susirgusi plaučių liga ir buvo išvažiavusi atostogoms į kaimą, pas mano močiutės seserį, Rusai užėmė tą vietą ir mano teta turėjo pasilikti Lietuvoje. Ji tada buvo tik 13 metų amžiaus.

Mano senelias pasitraukė iš Lietuvos 1944 m. į Vokietiją. Bevažiavęs, mano dėdė Algimantas susirgo ir jį paliko kaimo pas lenką, Pomeranijoje. Jie vėl pasimatė pirmą kartą tik 1947 m.

Jie gyveno lageriuose Lehrte (kur mano mama gimė), Uchteje ir Diepholze. 1950 m. mano senelias, dėdė Romas ir mano mama išplaukė į Ameriką. Dėdė Algimantas vėliau atvyko, bet tetos Aldutės niekas nematė iki 1978 metų.

Brookline (N.Y.) mano šeima gyveno kartu su kitais lietuviu. Jų buvo nuoma buvo 25 dol. į mėnesį. Mano mama išaugo New York'e su mano dėde Romu. Jis buvo labai žinomas New York'e, ten jis buvo pirmas tautininkas. Jau daugiau nei 25 metus trans-

liuoja radijo programas.

Mano tėvas gimė Ukrainoje. Iš ten turėjo išbėgti vos trijų mėnesių amžiaus. Mano tėvo šeima irgi turėjo kentėti, kaip ir mano mamos tėvai.

Aš esu laimingas, kad aš žinau savo mamos ir tėvo istorijas ir kad aš turiu tokias idomias šaknis.

Aliukas Wolosenko
Bostono lit. m.-los mokinys

NUBAUSTAS VĖJAVAIKIS (Pasaka)

Pasakos yra žmonių sugalvotos. Jose yra daug fantastikos, idomu jas skaityti, tačiau yra ir pamokančių mintių. Tad perskaityk šią pasaką, pagalvokite apie tai.

Visai būna šiame juodame pasaulielyje: Vieną dangų vaishina, o kitam prisieina ieškoti tarnybos pragare.

Gyveno kaime jaunas vaikinai, vikrus, stiprus, sveikas, bet jam kažko truko ir jautėsi nelaimingas. Darbas ir amatas jam nesisekė. Jo motina jį dažnai bardavo, bet ir ta pasimirė.

Paliko jaunuolis vienas — našlaitis. Višką palikęs, išėjo pas žmones ieškoti darbo ir duonos, be kurios nė vienas žmogus negali gyventi šiame pasaulyje.

Ėjo, ėjo per laukus, kalnus, girias, balas, kol atsidūrė prie pragaros. Pamatė jaunuolis, kad jau paklydo. Sustojęs ir nebežinojo ką toliau daryti...

Padangėje žvaigždės blykčiojo ir mėnulis skersai žiūrėjo į švendraus priaugusias balas, kur ant vieno kelmo sėdėjo vėlinas.

Piktasis labai mandagiai užkalbino jaunuolį ir besikalbant sužinojo, kad jaunuolis ieško darbo.

— Gal ateitumei pas mane dirbti? — pasiūlė vėlinas jaunuoliui.

— Kodėl ne, dabar darbo neturiu, gal ir pajėgsiu atlikti gautąjį darbą.

(Bus daugiau)

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Kartą saldinių krautuvėje gyveno jube-jubis. Jis nebuvo toks saldus, kaip jo draugas šokoladas. Viesiems patiko šokoladas, bet niekas nenorėjo ragauti jube-jubio. Jis buvo nuliūdęs ir galvojo, kad turėtų pasidaryti geresniu. Jis nuėjo pas draugą šokoladinį cipi (šokolado broliuką) ir paklausė, ar negalėtų užsidėti ant savęs truputį šokolado. Buvo valandos laukti jube-jubis jau buvo pasigerinęs. Jis greitai užlipo ant lentynos ir laukė žmonių ateinant. Tačiau niekas nekreipė dėmesio į jo pusę. Vėl jam buvo liūdna. Visą savaitę jube-jubis galvojo, kaip galėtų save paskaninti. Tada jis nusprendė, kad šokoladas buvo skanesnis už jį. Tada jis atspirė šokoladą ir jam davė mažą dovanėlę. Dar visą savaitę jube-jubis buvo nusiminęs, ir buvo praradęs viltį, kad jo niekas nepirks. Tada mažas vaikas atėjo į krautuvėlę ir nupirko jube-jubį.

GALVOSŪKIO NR. 125 ATSAKYMAS

Žiūrėkite žodžių lentelę. Gal būti ir kiti žodžiai.

Petras Vaičiūnas
(Hamiltono Ateitininkų
1997 m. laikraštėlis).

PASENĖS LIŪTAS, ŠERNAS, JAUTIS IR ASILAS

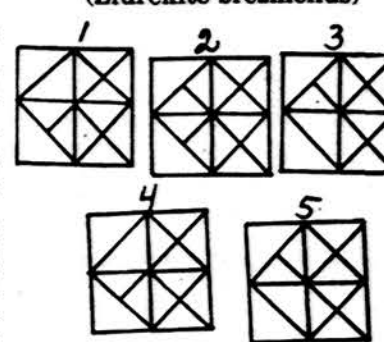
Jei kas, praradęs galią, tam-

pa vargeta, iš to šaipysis net bailiai nelaimėje.

Kai liūtas kartą į senatvę atgūlė, vos kvapą gaudydamas, laukdamas mirties, prie jo pribėgęs šernas savo iltimis atkeršijo karaliui už skriaudas senas. Po to prišoko jautis ir badijo ragais pradėjo priešt. Asilas, ir tas, matydamas, kad vargšas nę nepajuda, kad spirs kaktom! O liūtas atsidusęs tarė: „Niekada neleidau iš savęs šaipytis net labai stipriems! Tave man, išgama, pakęsti — dviguba mirtis!“

Fedras

GALVOSŪKIS NR. 141 (Žiūrėkite brėžinėlį)

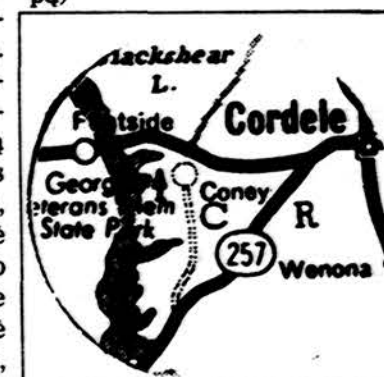

Iš nupieštų geometrinių figūrų dvi yra panašios. Pažymėkite kurias? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 142

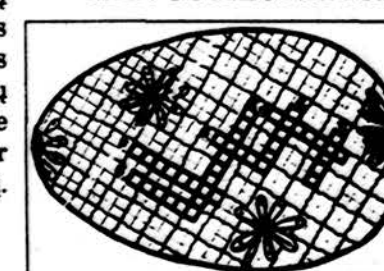
Patikrinkite istorines žinias: 1. Kurių metų pavasarį vyko Prancūzijos ir Anglijos derybos su Sovietų Sąjunga dėl savitarpinės pagalbos pakto pasirašymo ir dėl saugumo Rytų Europoje. (1 taškas) 2. Kuriais metais rugpjūčio mėn. 23 d. pasirašytas Vokietijos - Sovietų Sąjungos Nepuolimo paktas ir slapsti protokolai dėl agresorių įtakos sferų pasidalinimo Rytų Europoje (Ribentropo - Molotovo slapsti susitarimai). 3. Kuriais metais rugsėjo mėn. 1 d. Vokietija užpuolė Lenkiją, o jos sąjungininkės Prancūzija ir Anglija paskelbė karą Vokietijai ir tuo prasi-dėjo Antrasis pasaulinis karas. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 143 (Žiūrėkite žemėlapių iškar-pą)

Kurioje JAV vietoje galima surasti iškarpoje pažymėtas vietas? Nurodykite valstiją (State). (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 144

1. Kaip vadinasi Jėzaus Prisi-kėlimo šventė? 2. Ką žmonės klyjo po Jėzaus kojomis, jam įžengiant į Jeruzalę? 3. Kas išdavė Jėzų? 4. Kuris iš mokinių netikėjo, kad Jėzus prisikėlė? 5. Ką marginame per Velykas? 6. Kuris mokinyas iš-sigynė Jėzaus? 7. Ką Jėzus pažadėjo atsiųsti savo moki-niams? (5 taškai).

Sudarė Ieva, „Žiburėlio“ mokyklos 2 kl. mokinė. Lietu-va.

GALVOSŪKIS NR. 145

Surašykite 35 lietuvių geo-grafinius vietovardžius, kurie baigiasi „AVA“. Pvz. Dainava. Už visus 35 skiriama 10 taš-ku. Už mažiau — 5 taškai. Negali būti mažiau 10 vie-tovardžių.

Atsiuntė
kun. dr. E. Gerula.